

*Prognoza Oddziaływania na Środowisko
Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług
Publicznych dla jasielskiego obszaru
funkcjonalnego na lata 2014-2020*

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Kielce, grudzień 2014

WYKAZSKRÓTÓW

GIOŚ	–Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	–Główny Urząd Statystyczny
GZWP	–Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCW	–Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWpd	–Jednolite Części Wód Podziemnych
KZGW	–Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
n.p.m.	–nad poziomem morza
OChK	–obszar chronionego krajobrazu
OZE	–odnawialne źródła energii
OOŚ	–ocena oddziaływania na środowisko
PIG	–Państwowy Instytut Geologiczny
POŚ	–Prawo Ochrony Środowiska
PM	–pył zawieszony
WIOŚ	–Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
UE	–Unia Europejska

SPIS TREŚCI

1. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	5
1.1 PODSTAWA PRAWNA	5
1.2 CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	7
1.3 ZASTOSOWANA METODYKA	9
2. CHARAKTERYSTYKA OCENIANEGO DOKUMENTU.....	9
2.1 INFORMACJE PODSTAWOWE	9
2.2 GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA STRATEGII	10
2.3 POWIĄZANIE STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI	15
3. CHARAKTERYSTYKA TERENU POWIATU JASIELSKIEGO ORAZ OBECNEGO STANU ŚRODOWISKA.....	15
3.1 ANALIZA I OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMY JEGO OCHRONY ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII Z UWZGLĘDNIENIEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE.....	15
3.1.1 Lokalizacja obszaru.....	15
3.1.2 Powierzchnia ziemi.....	16
3.1.3 Ludność	17
3.1.4 Klimat.....	17
3.1.5 Powietrze atmosferyczne	18
3.1.6 Wody.....	21
3.1.7 Zasoby naturalne.....	27
3.1.8 Krajobraz i formy ochrony przyrody.....	28
3.1.9 Zabytki i dobra materialne	31
3.1.10 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.....	32
3.2 RAPORT DIAGNOSTYCZNY O STANIE SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM. WNIOSKI Z ANALIZY SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ	34
3.2.1 Uwarunkowania przestrzenno-środowiskowe	35
3.2.2 Uwarunkowania społeczno-gospodarcze	35
3.3 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWALNYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ..	36
3.4 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII.....	36
4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO POWSTAŁE W WYNIKU WDROŻENIA STRATEGII.....	36
4.1 WPLYW REALIZACJI PROJEKTU NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY ŚRODOWISKOWE.....	37
4.1.1 Różnorodność biologiczna, roślinność i zwierzęta.....	37

4.1.2	Klimat, powietrze	38
4.1.3	Wody.....	39
4.1.4	Ludność	40
4.1.5	Powierzchnia ziemi, krajobraz	41
4.1.6	Klimat akustyczny.....	42
4.1.7	Zasoby naturalne.....	43
4.1.8	Dobra materialne, zabytki.....	43
4.1.9	Obszary chronione	43
4.2	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁANIA (BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA ŚRODOWISKO, W TYM OBSZAR NATURA 2000.....	44
4.3	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	51
4.4	OPIS PRZEWIDYWANYCH DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ PROJEKTU	51
5.	PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ZAWARTYCH W STRATEGII.....	53
6.	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII	54
7.	STRESZCZENIE.....	55
8.	BIBLIOGRAFIA	57
	WYKAZ TABEL	58
	WYKAZ RYSUNKÓW	58

1. Część wprowadzająca

1.1 Podstawa prawna

Niniejszy dokument – Prognoza Oddziaływania na Środowisko (zwana dalej Prognozą) dla projektu Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020, został przygotowany jako pierwszy element w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji Strategii. Obowiązek stworzenia dokumentu oceniającego skutki wdrożenia Strategii na środowisko wynika z zapisów zawartych w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wybrane źródła prawa wspólnotowego regulującego postępowanie Oceny Oddziaływania na Środowisko (OOS):

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001);
- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Wybrane źródła prawa polskiego regulującego postępowanie OOŚ:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213 poz. 1397 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 817);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska (Dz. U. 2006 nr 137, poz. 984 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 nr 192, poz. 1883);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. nr 75 poz. 493);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2012 poz. 145 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2010 nr 243 poz. 1623 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 poz. 647 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 poz. 627 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2000 nr 98 poz. 1071 ze zm.).

1.2 Cel i zakres opracowania

Wprowadzenie w życie planów i inwestycji zawartych w Strategii może powodować oddziaływanie na środowisko. Niniejsza Prognoza ma zdiagnozować możliwe szkody dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń zawartych w projekcie Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020.

Ponadto, jednym z głównych celów tego opracowania jest przedstawienie rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji zadań zawartych w Strategii, jak również ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji tych zadań. Prognoza ma za zadanie dostarczyć informacje zainteresowanym mieszkańcom w procesie konsultacji społecznych oraz organom Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Rzeszowie celem jej zaopiniowania.

Zgodnie z wytycznymi z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko niniejsza Prognoza powinna:

- zawierać:
 - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości ich przeprowadzania,
 - informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- określać, analizować i oceniać:
 - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby,

w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko – w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

▪ przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Natomiast szczegółowy zakres niniejszego dokumentu, w myśl art.53 wyżej cytowanej ustawy, został wskazany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

w Rzeszowie pismem z dnia 24 września 2014 r. sygn. WOOŚ.410.1.15.2014.AP-6 oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 września 2014 r. sygn. SNZ.9020.1.19.2014.RD.

1.3 Zastosowana metodyka

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres Prognozy i stopieńszczegółowości uzgodniono z organem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Niniejsza Prognoza została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości ocenianego dokumentu.

Prognoza ma charakter ogólny, ponieważ odnosi się do oceny wpływu celów i zadań zawartych w Strategii. Zastosowane metody są typowe dla strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, mają charakter opisowy, macierzowy oraz wskaźnikowy, są to metody stosunkowo ogólne i mające dość subiektywny charakter. Przy sporządzaniu Prognozy wykorzystano dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące rozpatrywanego obszaru. Ponadto poddano analizie środowiskowe uwarunkowania etapurealizacji i eksploatacji celów strategicznych ze szczególnym uwzględnieniemmożliwego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

2. Charakterystyka ocenianego dokumentu

2.1 Informacje podstawowe

„Zintegrowana Strategia Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” została opracowana i zawarta w projekcie „Jasielska Strefa Usług Publicznych”. Projekt wdrażany był w ramach konkursu na projekty jednostek samorządu terytorialnego oraz ich zrzeszeń, mających na celu wspieranie działań podnoszenia dostępności, jakości i efektywności usług publicznych, realizowanych w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013”. Główny cel, jaki stawia sobie projekt „Jasielska Strefa Usług Publicznych” to przygotowanie systemowego i zintegrowanego podejścia do świadczenia usług publicznych na terenie jasielskiego obszaru funkcjonalnego (teren powiatu jasielskiego), który tworzą następujące jednostki samorządu terytorialnego – partnerzy projektu:

- Miasto Jasło;

- Gmina Brzyska;
- Gmina Dębowiec;
- Gmina Jasło;
- Miasto i Gmina Kołaczyce;
- Gmina Krempna;
- Gmina Nowy Żmigród;
- Gmina Osiek Jasielski;
- Gmina Skołyszyn;
- Gmina Tarnowiec;
- Powiat Jasielski.

Zakres merytoryczny Strategii obejmuje bardzo ważne dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego przedsięwzięcia służące rozwojowi usług publicznych. Do usług tych zalicza się: usługi komunalne i zaopatrzenie w wodę, komunikację i transport publiczny, kulturę edukację oraz piekę zdrowotną.

Strategia uwzględnia również działania mające na celu rozwój kapitału ludzkiego, społecznego, strukturalnego i relacyjnego, ma ona również niwelować dysproporcje poziomu świadczonych usług publicznych w stosunku do innych powiatów. Zakłada także wzrost uczestnictwa mieszkańców powiatu w decydowaniu o kierunkach rozwoju ich gmin oraz ożywienie i rozprzestrzenienie procesów rozwojowych na terenie powiatu.

Ponadto istotnym argumentem do stworzenia Strategii było zwiększenie atrakcyjności powiatu, która ma się przyczynić do pozyskiwania nowych inwestorów i środków finansowych na realizację działań rozwojowych powiatu jasielskiego.

2.2 Główne cele i założenia Strategii

W Strategii zaprezentowana została Wizja powiatu jasielskiego 2020, w ramach której wyznaczono Cel główny i Cele szczegółowe przewidziane do realizacji w wymienionym okresie jej obowiązywania. Wyróżniono również działania priorytetowe, które należy podjąć, aby osiągnąć wyznaczone cele.

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji sformułowano wizję, jeden cel strategiczny oraz pięć celów operacyjnych. Do celów operacyjnych zostały przyporządkowane przedsięwzięcia strategiczne, które wyznaczają obszary, w ramach których będą realizowane zadania.

Pomocne w realizacji założeń celu strategicznego mają być cele operacyjne oraz wyodrębnione wokół nich zadania priorytetowe o większym stopniu szczegółowości.

Poszczególne cele operacyjne i przedsięwzięcia strategiczne zawarte w Strategii w ramach Celu strategicznego przedstawiono w tabeli 1.

W tabeli 2 przedstawiono planowane przedsięwzięcia, które realizowane będą w ramach celu operacyjnego A „Poprawa jakości i dostępności usług technicznych”. Zadania te, z uwagi na ochronę środowiska, będą miały znaczący wpływ. Ich zakres obejmuje działania związane z poprawą dostępności mieszkańców jasielskiej strefy usług publicznych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozwój infrastruktury drogowej i komunikacji zbiorczej. Dodatkowo w ramach celu operacyjnego A realizowane będą działania zmierzające do poprawy zabezpieczenia przeciwpowodziowego (jednym z nich jest budowa zbiornika retencyjnego).

Tabela 1 Struktura celów operacyjnych oraz przedsięwzięć strategicznych

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia strategiczne
<p>A</p> <p>Poprawa jakości i dostępności usług technicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przygotowanie i realizacja programu gospodarki wodno-ściekowej ▪ Rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii ▪ Poprawa dostępności komunikacji zbiorowej ▪ Poprawa jakości dróg ▪ Konsolidacja usług komunalnych
<p>B</p> <p>Rozwój usług edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reforma organizacji i zarządzania szkołami ▪ Rozwój usług edukacyjnych dla najmłodszych ▪ Wdrożenie systemu pracy z uczniem zdolnym ▪ Rozwój pozalekcyjnych form edukacyjnych wraz z integracją edukacji z kulturą i pomocą społeczną ▪ Rozwój szkolnictwa zawodowego ▪ Program doskonalenia zawodowego nauczycieli ▪ Kształcenie przez całe życie dorosłych i seniorów
<p>C</p> <p>Wykorzystanie usług kulturalnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój współpracy między JST i instytucjami w realizacji i promocji zadań z zakresu kultury ▪ Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań z zakresu kultury ▪ Kreowanie lokalnych przemysłów kultury ▪ Przygotowanie i wdrożenie planu modernizacji i wyposażenia obiektów kulturalnych ▪ Program rozwoju kompetencji pracowników kultury

<p>D</p> <p>Poprawa dostępności usług zdrowotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrożenie kompleksowego systemu powiatowej informacji medycznej ▪ Poprawa koordynacji realizacji zadań zdrowotnych ▪ Działania na rzecz skrócenia czasu oczekiwania na udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych ▪ Program ochrony zdrowotnej osób z grup zagrożonych ▪ Wsparcie świadczenia usług zdrowotnych dla osób starszych ▪ Promocja zdrowego trybu życia
<p>E</p> <p>Rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz infrastruktury otoczenia biznesu wspierających modernizację świadczenia usług publicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja społeczna mieszkańców powiatu ▪ Aktywizacja zawodowa mieszkańców powiatu ▪ Profesjonalizacja organizacji pozarządowych ▪ Budowa powiatowego systemu wsparcia przedsiębiorczości ▪ Promocja gospodarcza powiatu jasielskiego

Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentu „Zintegrowana Strategia Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020”

Tabela 2 Struktura przedsięwzięć strategicznych celu operacyjnego A. Poprawa jakości i dostępności usług technicznych

Przedsięwzięcia strategiczne	Planowane przedsięwzięcia
A1 Przygotowanie i realizacja programu gospodarki wodno-ściekowej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przygotowanie planu zaopatrzenia w wodę na obszarze gmin powiatu jasielskiego ▪ Stabilizacja pozyskiwania wody ▪ Poprawa zabezpieczenia przeciwpowodziowego ▪ Budowa zbiornika retencyjnego na Wisłoce ▪ Kontynuacja przygotowania i budowy sieci wodociągowej realizowanych ze środków samorządów lokalnych, w formule partnerstwa publiczno-prywatnego oraz sieci prywatnych (sieć rozproszona) ▪ Dalszy rozwój systemów kanalizacyjnych
A2 Rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja projektu „Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do związku Gmin Dorzecza Wisłoki” ▪ Przygotowanie programu rozwoju małej energetyki odnawialnych źródeł energii
A3 Poprawa dostępności komunikacji zbiorowej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego ▪ Wprowadzenie zmian instytucjonalnych umożliwiających zwiększenie dostępności transportu zbiorowego ▪ Inwestycje w infrastrukturę transportową
A4 Poprawa jakości dróg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich
A5 Konsolidacja usług komunalnych	

Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentu „Zintegrowana Strategia Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020”

2.3 Powiązanie Strategii z innymi dokumentami

Strategia rozwoju świadczenia usług publicznych powiatu jasielskiego jest zgodna i komplementarna z dokumentami opracowanymi w ramach projektu „Jasielska Strefa Usług Publicznych”.

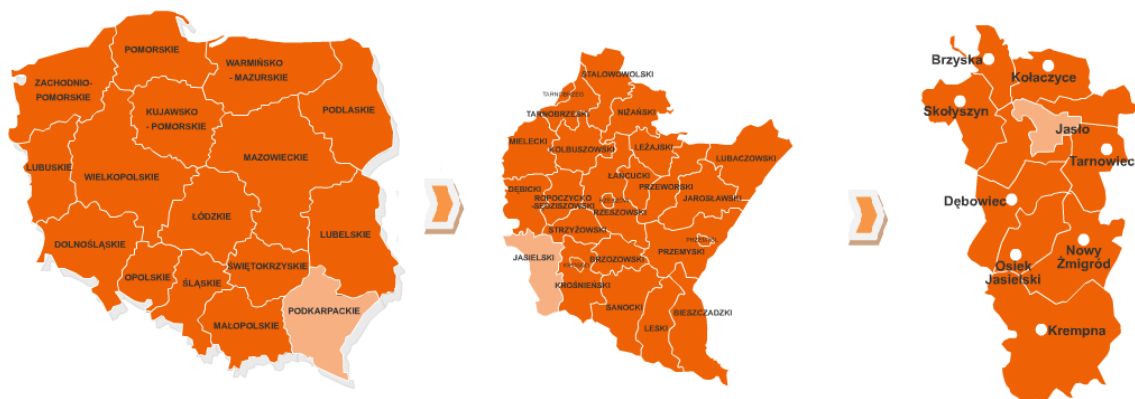
3. Charakterystyka terenu powiatu jasielskiego oraz obecnego stanu środowiska

3.1 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska oraz problemy jego ochrony istotne z punktu widzenia realizacji projektu Strategii z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie

Poniżej scharakteryzowano poszczególne komponenty odnoszące się do aktualnego stanu środowiska na obszarze powiatu jasielskiego. Podczas oceny szczególnie uwzględniono obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

3.1.1 Lokalizacja obszaru

Powiat jasielski położony jest w południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego.

Źródło: www.mapapolski.com.pl

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu na tle kraju i województwa oraz jego podział administracyjny

Powiat jasielski od zachodu graniczy z województwem małopolskim, od wschodu z powiatem krośnieńskim, od północy z powiatem strzyżowskim i dębickim, zaś południową granicę stanowi granica państwowa ze Słowacją.

W skład powiatu wchodzi 10 gmin: Brzyska, Dębowiec, Gmina Jasło, Miasto Jasło, Miasto Kołaczyce, Krempna, Osiek Jasielski, Nowy Żmigród, Skołyszyn, Tarnowiec.

3.1.2 Powierzchnia ziemi

Terytorium powiatu obejmuje obszar o powierzchni 831 km², w tym miasto Jasło zajmuje 36,52 km² (stan na 31.12.1013). Użytkowanie gruntów w powiecie jasielskim przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3 Użytkowanie gruntów w powiecie jasielskim

Obszar	Powierzchnia ogółem [ha]	Użytki rolne					Grunty leśne [ha]	Pozostałe grunty (pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki [ha])
		Grunty orne [ha]	Sady [ha]	Łąki trwałe [ha]	Pastwiska trwałe [h]	Pozostałe użytki rolne[ha]		
Gmina Jasło miasto	3652	1392	128	125	288	237	300	1182
Gmina Kołaczyce miasto	715	316	10	6	96	22	176	89
Gmina Kołaczyce wieś	5395	1939	36	176	547	158	2261	278
Gmina Brzyska wieś	4487	2287	11	57	438	208	1241	245
Gmina Dębowiec wieś	8647	3424	44	670	738	277	3079	415
Gmina Jasło wieś	9307	4724	75	501	927	407	2009	664
Gmina Krempna wieś	20386	871	-	800	2271	100	15861	483
Gmina Nowy Żmigród wieś	10359	4938	52	500	983	250	3119	517
Gmina Osiek Jasielski wieś	6040	2389	33	728	427	170	1978	315
Gmina Skołyszyn wieś	7849	3889	56	274	693	348	2050	539
Gmina Tarnowiec wieś	6250	3359	56	522	558	299	1171	285
Razem	83087	29528	501	4359	7966	2476	33245	5012

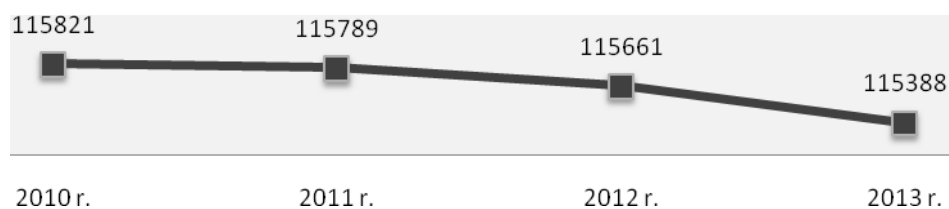
Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie 2013 r.

Ponad połowę powierzchni powiatu (50%) stanowią użytki rolne, z czego 35% to grunty orne. Na terenie wiejskim również przeważają użytki rolne stanowiące nieco ponad 53% powierzchni gruntów, co klasyfikuje ten obszar jako typowo rolniczy. Lasy

(wg danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie z 2013 r.) stanowią 37% powierzchni powiatu, zajmując obszar 33245 ha.

3.1.3 Ludność

Liczba ludności w powiecie jasielskim w 2013 roku wynosiła 115388 osób, z czego 37810 osób to mieszkańcy miasta, a 77578 zamieszkuje terytorium wiejskie. W powiecie 50,91% całkowitej ludności stanowią kobiety.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 2 Liczba ludności w latach 2010-2013 w powiecie jasielskim

W przeciągu ostatnich lat na terenie powiatu jasielskiego obserwuje się cykliczny spadek liczby ludności, mimo dodatniego przyrostu naturalnego. Spowodowane jest to ujemnym saldem migracji. W porównaniu do roku 2000 całkowita liczba ludności w powiecie zmalała o 6,6%.

Spośród ogólnej liczby ludności około 55% korzysta z sieci kanalizacyjnej, a ponad 44% z sieci wodociągowej, przy czym tendencja osób korzystających z sieci jest rosnąca. Na przestrzeni lat 2009-2012 liczba ludności korzystającej z sieci gazowej ulegała nieznacznym wahaniom, utrzymując się w granicach poziomu 86%.

3.1.4 Klimat

Klimat powiatu jasielskiego ściśle związany jest z ukształtowaniem powierzchni i podziałem fizjograficznym. Obszar powiatu znajduje się na terenie Podgórza Karpackiego. Powiat jasielski obejmuje część Podgórza Ciężkowickiego i Strzyżowskiego, Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej, Podgórza Jasielskiego i Beskidu Niskiego, na obszarze którego znajduje się Magurski Park Narodowy. Obszar powiatu jasielskiego zalicza się do terenów czystych ekologicznie.

Klimat rejonu Podgórza posiada charakter przejściowy między nizinny, a górskim. Średnia roczna temperatura dni wynosi około + 7⁰C, średnia temperatura dnia w ciągu lata kształtuje się na poziomie + 18⁰C, natomiast w zimie osiąga wartość od - 3⁰C do - 5⁰C. Mróz występuje na terenie powiatu przez 50-70 dni, natomiast przymrozki 100-130 dni. Średnia

wielkość opadów wynosi w części zachodniej 700-750 mm, a w części wschodniej 750-800 mm. Pokrywa śnieżna na ziemiach powiatu zalega od 60 do 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego wynosi od 210 do 220 dni. Przeważają wiatry południowo-zachodnie.

W ciągu roku w powiecie jasielskim jest dużo pochmurnych dni, w związku z tym warunki nasłonecznienia są raczej niekorzystne. Średnie roczne nasłonecznienie w ciągu dnia trwa 3,5-4,5 godziny, a w okresie zimowym przeciętnie 1 godzinę dziennie.

3.1.5 Powietrze atmosferyczne

Powiat jasielski postrzegany jest jako region rolniczo-przemysłowy, którego największy potencjał przemysłowy skupiony jest w Jaśle. Jasielskie zakłady przemysłowe oraz nieliczne pozostałe zakłady zlokalizowane na terenie powiatu wpływają na stan oraz źródła komunalne - mają decydujący wpływ na stan zanieczyszczeń powietrza.

Przez zanieczyszczenia powietrza rozumiemy obecność w atmosferze substancji stałych, ciekłych i gazowych, obcych w naturalnym składzie powietrza, lub substancji naturalnie występujących w ilościach nadmiernych, zagrażających zdrowiu człowieka, szkodliwych dla roślin i zwierząt oraz niekorzystnie oddziałujących na klimat.

Jakość powietrza w województwie podkarpackim oceniana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W 2013 roku dokonano oceny zgodnie z nowym podziałem na strefy, zawartym w nowelizacji ustawy Prawo Ochrony Środowiska (POŚ). W każdej strefie oceny poziomu substancji w powietrzu podawane są według dwóch kryteriów – dla ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin.

W strefie rzeszowskiej dokonano pomiarów ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz na ochronę roślin. Dopuszczalne poziomy tych substancji określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Wynikiem oceny jest zaliczenie każdej strefy dla wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z poniższych klas:

- klasa A (D1) – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych(D1);
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasa C (D2) – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji

nie jest określony - poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych(D2).

Tabele 4 i 5 prezentują klasyfikacje stref dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu jasielskiego.

Tabela 4 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń wg kryterium dla ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy										Ogólna klasa strefy
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₂ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)	
Strefa rzeszowska	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WIOŚ Rzeszów

Strefa jasielska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24 godz. pyłu PM10. Klasę C nadano jej również z powodu przekraczania poziomu dopuszczalnego i docelowego benzo(a)piranu.

Tabela 5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń wg kryterium dla ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			Ogólna klasa strefy
	SO ₂	NO _x	O ₃	
Strefa rzeszowska	A	A	A	A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WIOŚ Rzeszów

Analizując wyniki oceny rocznej stanu powietrza wg kryterium dla roślin strefę rzeszowską, która obejmuje powiat jasielski zakwalifikowano do klasy A.

Zestawiając powyższe wyniki pomiarów strefę jasielską, z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego pyłu PM10, określono jako C.

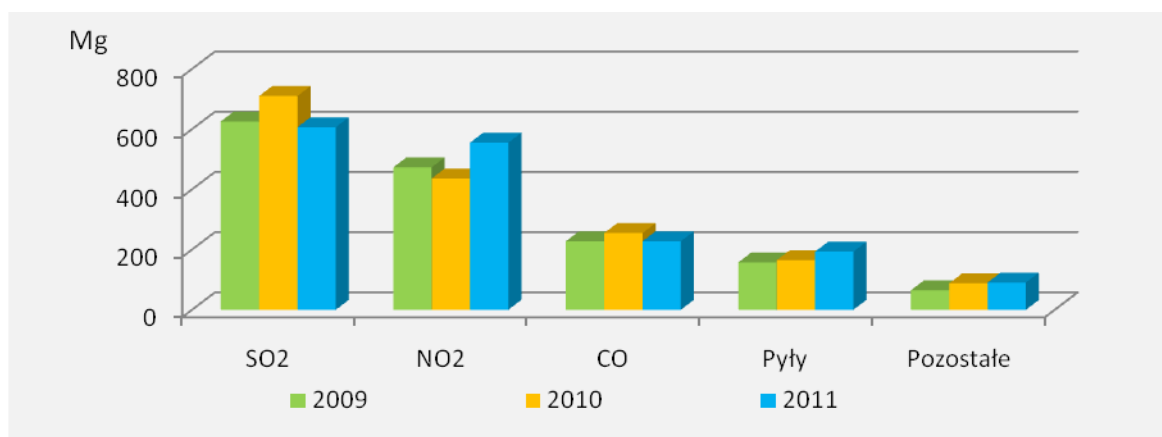
Na stan powietrza atmosferycznego w powiecie jasielskim główny wpływ ma emisja zanieczyszczeń z miasta, emisja z okolicznych powiatów oraz emisja napływowa z kierunku zachodniego, a także procesy spalania paliw w celach energetycznych i produkcyjnych, procesy technologiczne w zakładach przemysłowych oraz transport drogowy. Wielkość emisji

do powietrza głównych zanieczyszczeń w powiecie jasielskim w latach 2009-2011 przedstawiono w tabeli 6 oraz graficznie na rysunku 3.

Tabela 6 Emisja zanieczyszczeń do powietrza w powiecie jasielskim w latach 2009-2011

Emisja zanieczyszczeń [Mg/rok]							
Rok	Zanieczyszczenia pyłowe	Zanieczyszczenia gazowe				CO ₂	Zanieczyszczenia specyficzne
		Ogółem	w tym				
			SO ₂	NO ₂	CO		
2009	157,55	1326,18	625,76	473,04	227,38	149740,88	64,78
2010	164,82	1401,06	710,17	436,07	254,82	171342,69	88,01
2011	193,00	1389,18	606,53	555,04	227,61	174274,1	90,66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WIOŚ Rzeszów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WIOŚ Rzeszów

Rysunek 3 Emisja zanieczyszczeń do powietrza w powiecie jasielskim bez CO₂ w latach 2009-2010

W strukturze zanieczyszczeń emitowanych ze źródeł punktowych dominują zanieczyszczania gazowe, głównie dwutlenek siarki i tlenek węgla powstały w procesach spalania paliw. W roku 2011 zanieczyszczenia gazowe stanowiły 83,1% wszystkich emitowanych zanieczyszczeń (bez dwutlenku węgla). Ponadto występujące w powietrzu tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz pyły są produktami procesów energetycznych. Z procesów technologicznych, stosowanych w zakładach na terenie powiatu, do powietrza emitowane są przede wszystkim pyły krzemionkowe, pyły polimerów, węglowodory alifatyczne i aromatyczne, ftalany, sadza, cykloheksanon, benzoalfapiren, metale.

3.1.6 Wody

Głównym ciekim odwadniającym powiat jasielski jest rzeka Wisłoka wraz z dopływami, które tworzą Ropa i Jasiołka. Wisłoka stanowi prawobrzeżny dopływ Wisły o całkowitej długości 163,3 km. Górna i środkowa część jej biegu, o długości 73,8 km, leży w granicach administracyjnych powiatu jasielskiego.

Rzeka Ropa, która swój początek bierze w Beskidzie Niskim jest lewobrzeżnym dopływem Wisłoki, do której uchodzi w 105 kilometrze, na terenie Jasła. Rzeka ma długość 78,7 km, a przez teren powiatu przepływa na odcinku 15,8 km. Jej zlewnia na tym obszarze ma charakter rolniczy z niewielkim udziałem lasów.

Jasiołka swe źródło ma w Beskidzie Niskim, całkowita jej długość wynosi 75,9 km, a powierzchnia zlewni stanowi 513,2 km². Na terenie powiatu jasielskiego rzeka ma długość 12,4 km i przepływa przez tereny zurbanizowane i użytki rolne.

Największym ujęciem wód powierzchniowych na terenie powiatu jasielskiego jest ujęcie zlokalizowane w Żółkowie, którego źródłem wody jest rzeka Wisłoka. Ujęcie to stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę miasta Jasło. W 2011 roku ilość pobranej wody wyniosła 2233,8 tys. m³/rok.

W tabeli 7 przedstawiono główne ujęcia wód powierzchniowych oraz wielkość poboru wody w latach 2009-2011 na potrzeby komunalne w powiecie jasielskim.

Tabela 7 Główne komunalne ujęcia wody powierzchniowej w powiecie jasielskim

Gmina	Lokalizacja ujęcia	Źródło poboru wody	Ilość pobranej wody		
			[tys. m ³ /rok]		
			2009	2010	2011
Krempna	Ożenna	potok bez nazwy	41,01	41,14	51,34
	Krempna	Czarny			
Dębowiec	Wola Cieklińska	Bednarka	60,57	67,49	75,09
	Folusz	Potasówka			
Nowy Żmigród	Nowy Żmigród	Wisłoka	22,96	14,94	11,61
Osiek Jasielski	Mrukowa	Szczawa	17,65	17,03	18,67
Miasto Jasło	Żółków	Wisłoka	2353,01	2301,76	2233,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

Pobór wody powierzchniowej do celów przemysłowych w powiecie jasielskim w 2010 r. wyniósł 1,05 mln m³. Najwięcej wody pobrały zakłady przemysłowe zlokalizowane na obszarze miasta Jasła:

- LOTOS S.A. – ujęcie położone na prawym brzegu Wisłoki, w km 107,2; spółka posiada również awaryjne ujęcie wody na rzece Ropie w km 2,5;
- ZPOW PEKTOWIN S.A. – ujęcie położone na prawym brzegu Wisłoki, w km 106,07 – woda wykorzystywana jest do celów chłodniczych;
- ZTS GAMRAT S.A. – ujęcie położone na lewym brzegu Wisłoki, w 98,96 km.

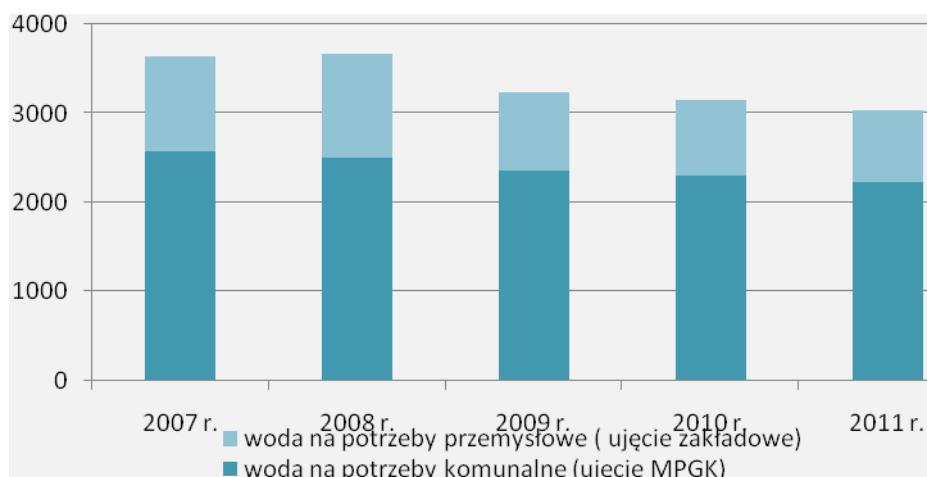
Łączny pobór wody powierzchniowej do celów przemysłowych w wymienionych zakładach wyniósł 0,85 mln m³, co stanowi ponad 80% całego poboru wody dla przemysłu.

Wielkości poboru wody powierzchniowej do celów komunalnych oraz przemysłowych w Jaśle w latach 2007-2010 zestawione zostały w tabeli 8 oraz graficznie przedstawione na rysunku 4.

Tabela 8 Pobór wody powierzchniowej na potrzeby komunalne i przemysłowe w Jaśle w latach 2007-2010

Źródło poboru wody	Lata				
	2007	2008	2009	2010	2011
	tys. m ³ /rok				
Ujęcie MP GK m. Żółków					
▪ rz. Wisłoka km 108,08	2577,8	2498,5	2353,1	2301,8	2233,8
Ujęcie zakładowe w Jaśle					
LOTOS S.A.					
▪ rz. Wisłoka km 107,2					
ZPOW PEKTOWIN S.A.					
▪ rz. Wisłoka km 106,07	1065,5	1176,0	890,8	849,4	803,7
ZTS GAMRAT S.A.					
▪ rz. Wisłoka km 98,96					
Łączny pobór wody	3643,3	3674,5	3243,9	3151,2	3037,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

Rysunek 4 Pobór wody powierzchniowej na potrzeby komunalne i przemysłowe w Jaśle w latach 2007-2011

Na terenie powiatu jasielskiego Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) występują w utworach czwartorzędowych w granicy Masywu Karpackiego, które związane są z dolinami rzecznyymi głównych rzek karpackich i w mniejszym stopniu z dolinami kopalnymi. W obrębie doliny wyznaczono 8 zbiorników, a zbiornik GZWP 433 zlokalizowany wzdłuż dolin rzek Ropy, Jasiołki i Wisłoki w części leży na terenie powiatu jasielskiego.

Zbiornik GZWP 433 ma charakter porowy, rozciąga się w dolinie Wisłoki i obejmuje powiat jasielski i dębicki. Miąższość utworów wodonośnych jest niewielka, w granicy 3-6 m, sporadycznie wynosi 10-12 m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 26 tys. m³/d, zaś wydajność pojedynczej studni waha się od 2 do 6 m³/h, tylko wyjątkowo dochodzi do 10-15 m³/h.

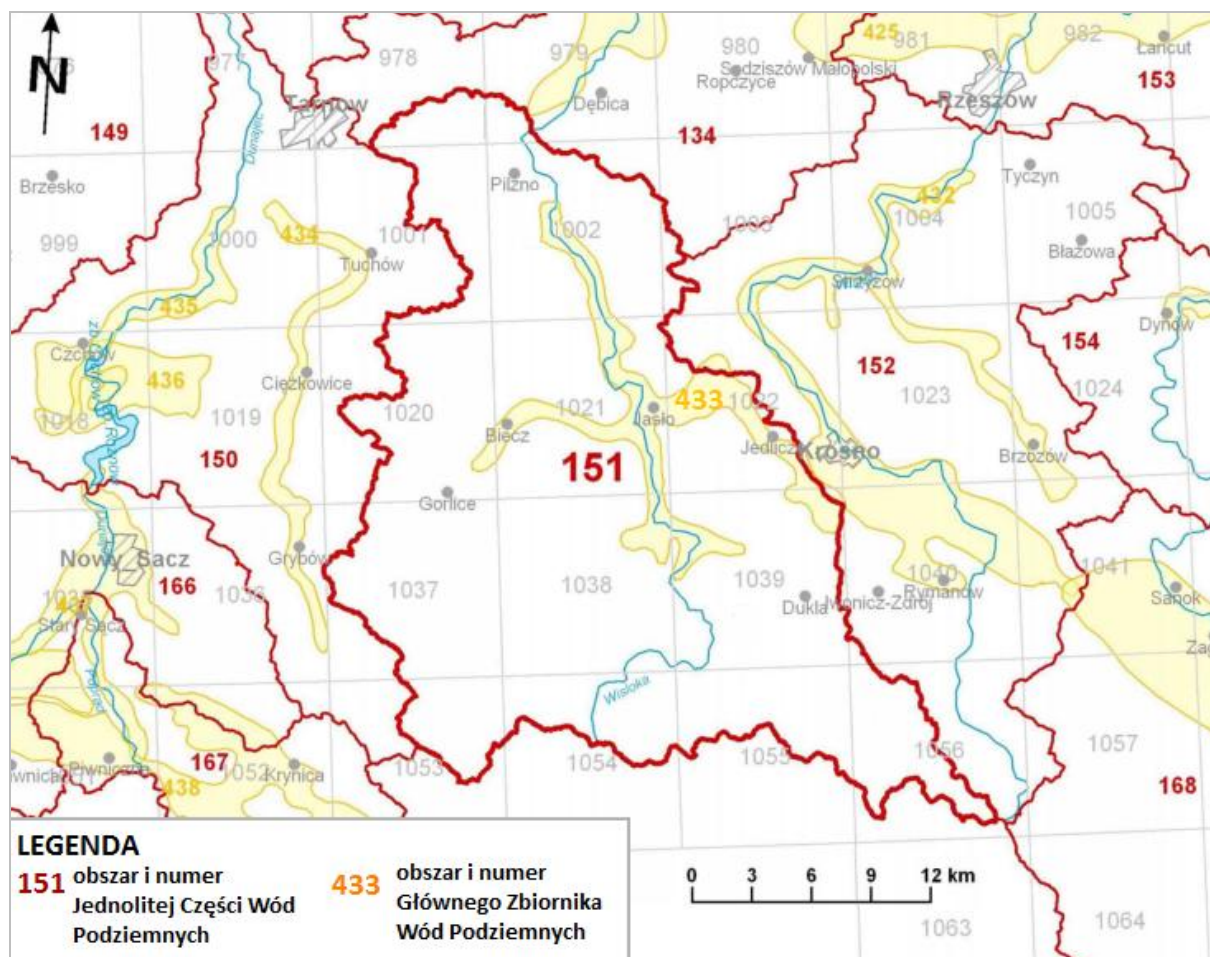
Wody podziemne ujmowane są przede wszystkim do eksploatacji w wodociągach wiejskich i pochodzą głównie z utworów trzeciorzędowych, rzadziej z utworów czwartorzędowych. Ujęcia wód podziemnych na terenie powiatu znajdują się m.in. w gminach: Dębowiec, Jasło, Kołaczyce, Skołyszyn, Tarnowiec. Znaczącym źródłem zaopatrzenia w wodę gospodarstw domowych są również indywidualne, przydomowe studnie.

Znajdujący się na terenie powiatu zbiornik GZWP 433, jak pozostałe zbiorniki związane z dolinami rzek karpackich, jest silnie zagrożony ze strony zanieczyszczeń przenikających z powierzchni terenu, ze względu na brak utworów izolujących warstwę wodonośną i płytkie zaleganie wód podziemnych.

W obrębie granic zniwelowanego zbiornika zinwentaryzowano szereg punktowych źródeł zanieczyszczeń:

- obiekty dystrybucji produktów naftowych;
- oczyszczalnie ścieków;
- komunalne składowisko odpadów;
- żwirownie – eksploatacje piasku.

Na rysunku 5 przedstawiono lokalizację zbiornika GZWP 443 oraz obszar Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) w obrębie powiatu jasielskiego wg proponowanego przez Państwową Instytucję Hydrologiczną podziału na 172 części (od 2015 roku).

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Rysunek 5 Lokalizacja GZWP i JCWPd w obrębie powiatu jasielskiego wg proponowanego podziału od 2015 r. na 172 części

Aktualna wersja podziału Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) na 161 części obowiązuje do końca 2014 roku. Według zaproponowanego przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną nowego podziału Polski na 172 części, wchodzącego w życie z początkiem 2015 roku, teren powiatu jasielskiego położony jest w obrębie JCWPd 151.

Na terenie JCWPd są prowadzone badania pod względem dwóch kryteriów w aspekcie ilościowym i jakościowym:

- Q – wody porowe w utworach akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, otoczaki);
- Pg-Cr – wody szczelinowo-porowe w utworach piaskowcowo-lupkowych (fliszowych), strefa aktywnej wymiany do głębokości około 80 m p.p.t.

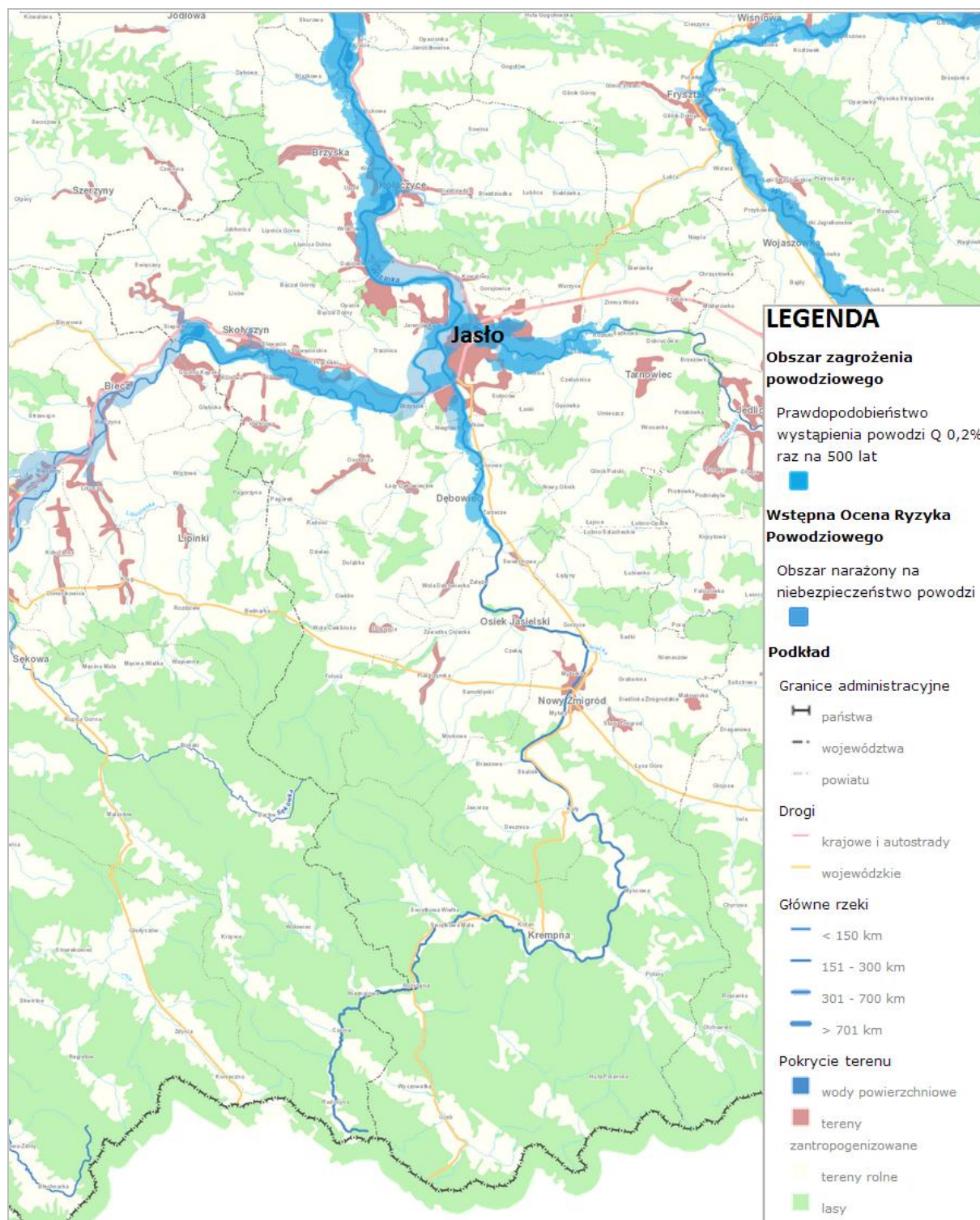
Wyniki pomiarów na obszarze JCWPd 151 w dotychczasowych prognozach z ostatnich lat przedstawiają się następująco:

- Q – ilościowo: stan dobry; jakościowo: stan zadowalający;
- Pg-Cr – ilościowo: stan słaby; jakościowo: stan bardzo dobry.

Potencjalnym ogniskiem zanieczyszczeń na terenie powiatu jest rzeka Wisłoka wraz z dopływami Ropą i Jasiołką.

Teren powiatu jasielskiego jest usytuowany na niekorzystnym obszarze, biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe. Wynika to z położenia gmin powiatu w dolinie rzeki Wisłoka wraz z odpływami Ropą i Jasiołką. Największe ryzyko powodziowe w powiecie jasielskim występuje w północnej części, głównie na terenach miasta Jasła oraz w gminach: Dębowiec, Kołaczyce i Skołyszyn. Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi na tych terenach wynosi Q 0,2% – raz na 500 lat.

Na rysunku 6 przedstawiono obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu jasielskiego.

Źródło: Hydroportal KZGW[<http://www.kzgw.gov.pl/>]

Rysunek 6 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu jasielskiego

3.1.7 Zasoby naturalne

Struktura geologiczna powiatu jasielskiego związana jest z występowaniem złóż kopalnianych. Na terenie powiatu jasielskiego występują grupy złoża surowców naturalnych, które stanowią:

- surowce energetyczne,
- surowce skalne.

Do surowców energetycznych występujących na terenie powiatu jasielskiego zaliczamy:

- **Ropę naftową** - złoża występują w Karpatach w wąskich, przeważnie stromo stojących, ponasuowanych na siebie i złuskowanych fałdach, mających niekiedy długość 30 km. Fałdy te poprzecinane są zwykle dyslokacjami podłużnymi i poprzecznymi, tworzącymi bloki. Złoża ropy występują w południowej i wschodniej części powiatu. W powiecie jasielskim znajduje się szereg kopalń ropy naftowej na złożach odkrytych w różnych okresach oraz w różnych jednostkach geologicznych, grupujących się wyłącznie na południe oraz na wschód od Jasła. Na południe od Jasła znajdują się kopalnie ropy w rejonie miejscowości Folusz - Pielgrzymka - Mrukowa - Mytarz - Skalnik, następnie w miejscowości Harkłowa (najstarsza kopalnia w rejonie jasielskim) - Osobnica - Łazy Dębowieckie (największa kopalnia ropy w pow. jasielskim) - Świerchowa - Łężyny - Załęże.
- **Gaz ziemny** - na terenie powiatu występuje wraz z ropą naftową, charakterystyczną cechą tego gazu jest wysoka zawartość metanu oraz niska zawartość azotu. Eksploatacja prowadzona jest z trzech złóż.
- **Torf** - złoża zajmują w powiecie powierzchnię około 5 ha.

Na terenie powiatu występują również surowce skalne, takie jak:

- **Kruszywo naturalne** - najpopularniejszymi kopalninami występującymi na terenie powiatu jasielskiego są złoża kruszywa naturalnego, które stanowią złoża żwirowe i żwirowo-piaskowe. Powstały one w wyniku akumulacji rzecznej i występują przede wszystkim na terenach głównych rzek powiatu – Wisłoki i Ropy. Najwięcej małych zakładów górniczych, o powierzchni do 2 ha, zlokalizowanych jest nad rzeką Wisłoką w gminach Dębowiec i Kołaczyce. Szacuje się, że łączne zasoby przemysłowe kruszywa naturalnego wynoszą 77 200 tys. ton. Zlokalizowane są one w 69 złożach, z których 14 eksploatowanych jest na skalę przemysłową, a w trzech eksploatacja odbywa się

okresowo. Około 50% stanowią złoża rezerwowe i perspektywiczne, które w większości są szczegółowo rozpoznane.

- **Surowce ilaste ceramiki budowlanej** - złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej związane są przede wszystkim z warstwami krośnieńskimi górnymi, w których zlokalizowane są serie warstw łupków surowca. Na terenie powiatu surowiec ilasty ceramiki budowlanej eksploatowany jest ze złóż: Sobniów, Bieździadka oraz Żółków. Geologiczne zasoby wynoszą około 2 948 tys. ton.
- **Kamienie drogowe i budowlane** - na terenie powiatu jasielskiego występują skały osadowe, które stosowane są w produkcji elementów kamiennych oraz kruszyw łamanych, używanych powszechnie zarówno w budownictwie ogólnym, jak i drogowym. Surowiec ten, do chwili obecnej, nie jest w powiecie eksploatowany na skalę przemysłową.

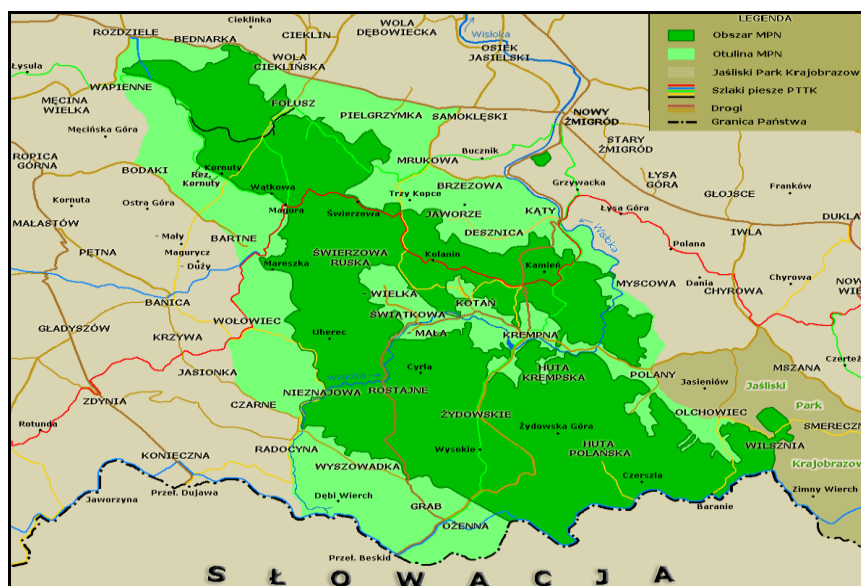
3.1.8 Krajobraz i formy ochrony przyrody

Znaczną część powierzchni w południowej i północno-zachodniej części powiatu, ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe, stanowią obszary chronione.

Najcenniejszą i najbardziej obszerną formą ochrony przyrody na terenie powiatu jest Magurski Park Narodowy, którego 84% powierzchni leży w granicach administracyjnych powiatu jasielskiego (położenie parku przedstawiono na rysunku 7). Magurski Park Narodowy utworzony został w 1995 roku na obszarze 19 025 ha. Park leży w południowej części kraju, w Beskidzie Niskim, przy granicy ze Słowacją. Swoją powierzchnią obejmuje znaczą część obszaru źródłowego Wisłoki, jakim jest masyw Magury Wątkowskiej, który stanowi fragment głównego grzbietu karpackiego. W parku przeważają systemy leśne, które zajmują 17 736 ha, co stanowi 88,8% całej powierzchni parku.

Krajobraz parku to typowy dla Beskidu Niskiego krajobraz gór średnich i niskich. Pod względem budowy geologicznej dominują skały fliszowe płaszczowiny Magurskiej. Spośród osobliwości geologicznych należy wymienić: pomnik przyrody „Diabli Kamień” i rezerwat „Kornuty”. Główną częścią parku jest grzbiet Magury Wątkowskiej z najwyższym punktem na Wątkowej (847 m n.p.m.). Jego północne stoki przecinają źródła potoków Bednarka i Kłopotnica. Na wschodniej części Magury występuje ciąg pojedynczych grabów oddzielonych dolinami potoków i głębokimi przełęczami.

Na terenie parku znajdują się źródłiska Wisłoki. Rzeka ta wraz z licznymi dopływami tworzy ważny element krajobrazu parku, który stanowią malownicze przełomy i zakola z częstymi zmianami kierunku.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl> 2014r.

Rysunek 7 Położenie Magurskiego Parku Narodowego

Szata roślinna parku ma charakter piętrowy oraz znamiona przejściowego pomiędzy Karpatami Wschodnimi i Zachodnimi. W roślinnych zespołach zaznacza się stała obecność typowych gatunków podgórskich, ciepłolubnych i kserotermicznych, do których zaliczamy graby, olszynki karpackie i olszynki bagienne, buczynę karpacką. Znaczą powierzchnię zajmują także bory jodłowe, świerkowo-jodłowe oraz sosny.

Park stanowi jedną z najbogatszych w Beskidzie Niskim ostoję fauny. Na jego terenie występuje 137 gatunków ptaków, w tym 108 lęgowych, a wśród nich rzadkie i zagrożone gatunki: orzeł przedni, orlik krzykliwy, puchacz i trzmiełojad. Na terenie parku żyje 35 gatunków ssaków, a wśród nich duże ssaki drapieżne m.in. niedźwiedź brunatny, ryś, żbik, wilk i wydra.

Drugą bardzo ważną formą ochrony przyrody w powiecie są rezerваты przyrody. Na terenie powiatu jasielskiego znajdują się dwa rezerваты przyrody:

- Rezerwat Przyrody „Golesz”, - rezerwat leśno-geologiczny;
- Rezerwat Przyrody Łysa Góra.

Rezerwat leśno-geologiczny „Golesz” zlokalizowany jest w gminie Kołaczyce i zajmuje powierzchnię 27,45 ha. Powstał on w celu ochrony zachowania wychodni skał

piaskowca ciężkowickiego wraz z pozostałościami grodziska wczesnośredniowiecznego i ruinami średniowiecznego zamku. Pod ochroną rezerwatu jest również las grądowy, porastający wzgórze Goleś, z charakterystycznymi gatunkami dla grądu, wraz z chronionymi.

Rezerwat Przyrody Łysa Góra utworzono w 2003 roku, położony jest na terenie gminy Nowy Żmigród i zajmuje powierzchnię 160 ha. Na jego obszarze pod ochroną znalazł się starodrzew bukowy ze stanowiskami cisa pospolitego.

Na terenie powiatu jasielskiego znajdują się również dwie części parków krajobrazowych o łącznej powierzchni 27 429 ha:

- fragment Jaśliskiego Parku Krajobrazowego,
- fragment Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki.

Jaśliski Park Krajobrazowy swoim zasięgiem obejmuje południowo-wschodni kraniec powiatu, głównie tereny gminy Krempna. Na terenie powiatu znajduje się 7% jego całkowitej powierzchni. Park znajduje się w sferze przejściowej pomiędzy Karpatami Wschodnimi a Zachodnimi. Głównym celem utworzenia Jaśliskiego Parku Krajobrazowego jest ochrona dorzecza górnej Jasiołki i źródłiska Wisłoki. Na obszarze parku przewarżają lasy, których powierzchnia stanowi 65% całkowitej powierzchni parku, pozostałą część stanowią łąki i pastwiska. Głównym zbiorowiskiem leśnym jest buczyna karpacka, którą głównie stanowią drzewostany bukowe lub jodłowe z domieszką jaworu i grabu. W buczynach wyróżniają się liczne młaki i torfowiska niskie oraz naturalne wychodnie skalne. Wysokim walorem tego terenu są płaty rzadkiej w Karpatach jaworzyny górskiej. Zbiorowiska roślinne są stosunkowo bogate, odnotowano ok. 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym ok. 600 gatunków leśnych. Rośliny górskie reprezentowane są przez 82 gatunki reglowe i 7 subalpejskich.

Park Krajobrazowy Pasma Brzanki znajduje się w północno-zachodniej części powiatu, obejmuje wschodnią część Pogórza Ciężkowickiego, między doliną Białej i Wisłoki. Rzeźba parku jest urozmaicona, charakteryzuje się znacznymi spadkami oraz głęboko wciętymi dolinami. W rejonie tym znajdują się zbiorowiska leśne typowe dla środowiska Pogórza, o dużym stopniu naturalności, głównie buczyny karpackiej i jedliny. Na jego obszarze występuje wiele gatunków roślin rzadkich i chronionych.

Na terenie powiatu jasielskiego występują także formy przyrody objęte ochroną Natura 2000, są to:

- PLH180001 Ostoja Magurska,
- PLH120033 Bednarka,
- PLB180002 Beskid Niski,
- PLH180015 Łysa Góra,
- PLH180014 Ostoja Jaśliska.

Ponadto na terenie powiatu jasielskiego wiele obszarów i obiektów zostało wpisanych na listę potencjalnych obszarów ochrony siedliskowej Natura 2000, między innymi: Wisłoka z Dopływami, Las Niegłowski, Łąki nad Młynówką, Kościół w Skalniku, Liwocz, Goleisz, Józefów-Wola Dębowiecka i Źródłiska Wisłoki.

Na terenie powiatu jasielskiego znajduje się obszar chronionego krajobrazu Beskidu Niskiego. Jest to pas sięgający od granicy państwowej ze Słowacją po północne krańce gmin Dębowiec i Osiek Jasielski.

Pomniki przyrody są najczęściej spotykaną formą indywidualnej ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej. Zazwyczaj stanowią je pojedyncze drzewa, aleje, zabytkowe głazy, źródła i inne unikatowe obiekty. Na terenie powiatu jasielskiego występują:

- grupowe pomniki przyrody,
- pojedyncze pomniki przyrody,
- pomnik przyrody nieożywionej.

Obiektami przyrody ożywionej, będącymi pomnikami przyrody są drzewa, głównie dęby szypułkowe, ale również topole, klon, jawor, tulipanowiec amerykański, buk pospolity, oraz kwitnący okaz bluszczu pospolitego (*Hederahelix*). Natomiast do pomników przyrody nieożywionej zalicza się głaz polodowcowy znajdujący się w miejscowości Majscowa w gminie Dębowiec.

3.1.9 Zabytki i dobra materialne

Powiat jasielski posiada bardzo cenne zabytki architektury oraz obiekty archeologiczne, świadczące o bogatej historii tej ziemi.

Jednym z najciekawszych i cennych miejsc związanych z przeszłością tego regionu jest Karpacka Troja w Trzcinity. Znajduje się tu najstarsza w Polsce osada obronna z początków epoki brązu oraz jedno z najstarszych grodzisk słowiańskich.

Kolejnym ważnym zabytkiem pozwalającym poznać przeszłość regionu są muzea: Muzeum Regionalne im. Stanisława Kadyiego w Jaśle, które posiada bogate zbiory

etnograficzne z regionu oraz dużą kolekcję sztuki ludowej i obrazów znanych malarzy, a także Muzeum Narciarstwa Polskiego im. Stanisława Barabasza z największą kolekcją nart w Polsce, znajdujące się w miejscowości Cieklin, który był kolebką polskiego narciarstwa.

Na stałe w krajobraz regionu wpisały się cmentarze z okresu I wojny światowej, stanowiące świadectwo jego historii. Posiadają one cenne formy architektoniczne oraz wartości historyczne.

Ciekawą propozycją dla krajoznawcy są zachowane na terenie regionu dwory szlacheckie, które były nieodłączną częścią dawnego polskiego krajobrazu i stanowiły na przestrzeni kilku wieków ośrodek życia wsi.

Południowa część ziemi jasielskiej była zamieszkiwana przez ludność Łemkowską, która pozostawiła po sobie ślady w postaci licznych drewnianych i murowanych cerkwi, chyży (domów, które skupiały pod jednym dachem pomieszczenia mieszkalne i gospodarskie), krzyży i kapliczek, często znajdujących się w opuszczonych dolinach.

Powiat posiada również bogatą architekturę sakralną, do której zalicza się wiele zabytków świadczących o świetności tych ziem. Do najważniejszych zabytków sakralnych powiatu jasielskiego zalicza się Sanktuarium Matki Bożej Saletyńskiej w Dębowcu, do którego licznie przybywają pielgrzymi, którzy odwiedzają kościół z Figurą Matki Boskiej Płaczącej i Kalwarię Saletyńską. Liczne rzesze pielgrzymów przyjeżdżają również do Sanktuarium w Tarnowcu, w którym znajduje się późnobarokowy ołtarz i gotycka Cudowna Figura Madonny z Dzieciątkiem z XVIII w. Kolejnym ważnym miejscem jest kościół pw. św. Piotra i Pawła w Nowym Żmigrodzie, pochodzący z XVI w., a odbudowany w 1857 r., mający statut Sanktuarium Błogosławionego Władysława Findysza, kapłana i męczennika. Również Jasło posiada ciekawe zabytki, między innymi gotycki kościół farny wzniesiony w połowie XV w., później kilkakrotnie przebudowywany. Zabytkowe obiekty kościoła i klasztoru oo. franciszkanów (wzniesione w latach 1903-1904) zostały zniszczone przez Niemców podczas II wojny światowej.

3.1.10 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas stanowi jeden z czynników ujemnie wpływających na środowisko naturalne, ale również stan zdrowia człowieka. Trudno jest jednoznacznie ocenić wpływ hałasu na zdrowie człowieka, wiąże się to z indywidualnym odbiorem hałasu oraz odczuwaniem jego skutków. Powszechnie uważa się, że na terenach, gdzie przeciętny poziom hałasu jest niższy od 55 dB, oddziaływanie hałasu nie stwarza problemów. Wyraźnie niekorzystne oddziaływanie hałasu pojawia się powyżej 65 dB.

Największą uciążliwość hałasową na terenie powiatu jasielskiego stanowią drogi krajowe, na których odbywa się wzmożony ruch pojazdów z zachodu na wschód oraz z północy na południe, z dużym udziałem pojazdów ciężkich, przebiegają przez obszary intensywnie zainwestowane. Przez teren powiatu jasielskiego przebiega droga krajowa nr 28, droga krajowa nr 73, oraz drogi wojewódzkie nr 992 i 882.

Na terenie powiatu objętym Strategią występuje również hałas przemysłowy. Posiada on jednak charakter lokalny i jego zasięg jest ograniczony do najbliższego otoczenia zakładu przemysłowego. Ten rodzaj hałasu nie stwarza większych problemów mieszkańcom.

Przez teren powiatu jasielskiego przebiega linia kolejowa relacji Rzeszów - Jasło oraz Stróże - Krościenko.

Podmiotem odpowiedzialnym za pomiary poziomu hałasu w województwie podkarpackim, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Na terenie powiatu jasielskiego w 2014 roku, w okresie letnim, prowadzono badania poziomu hałasu drogowego w dwóch wyznaczonych do tego celu punktach. Na podstawie przeprowadzonych badań wynika, że w powiecie jasielskim przekroczone są nieznacznie dopuszczalne poziomy hałasu jedynie na terenach wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Promieniowanie elektromagnetyczne jest jednym z rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego. Do źródeł naturalnego promieniowania elektromagnetycznego zalicza się promieniowanie ziemskie i kosmiczne, niestanowiące zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka. W wyniku rozwoju techniki wzrosła liczba źródeł promieniowania związanego bezpośrednio z działalnością człowieka, które mogą powodować wzrost natężenia promieniowania.

Zaliczyć należy do nich: obiekty elektroenergetyczne (linie i stacje energetyczne, elektrownie, elektrociepłownie), obiekty radiokomunikacyjne (stacje nadawcze radiowe i telewizyjne) oraz urządzenia łączności osobistej (stacje bazowe telefonii komórkowej). Z punktu widzenia ochrony środowiska największe znaczenie mają urządzenia związane z przesyłem radiowym danych i głosu oraz linie energetyczne.

Badania poziomów pól elektromagnetycznych prowadzone przez WIOŚ w Rzeszowie są zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Przedmiotem badań monitoringowych jest poziom pola elektromagnetycznego, określony przez wartość składowej elektrycznej pola, w miejscach dostępnych dla ludności na określonych trzech kategoriach

obszarów: w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w pozostałych miastach oraz na terenach wiejskich.

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych dokonywana jest na podstawie rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Badania poziomu pól elektromagnetycznych wykonane na obszarze powiatu jasielskiego w latach 2009-2012 w miejscowościach: Jasło, Krempna, Skołyszyn i Nowy Żmigród, nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych w środowisku. W 2012 r. WIOŚ w Rzeszowie prowadził badania pól elektromagnetycznych w miejscowości Jasło i Krempna. Pomierzone wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego E_p (wartość charakteryzująca oddziaływanie pól elektromagnetycznych) były niższe od wartości progu czułości sondy pomiarowej $<0,4$ [V/m] (tab.9).

Tabela 9 Wyniki pomiarów oraz ocena poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze powiatu jasielskiego w 2012 r.

Lp.	Lokalizacja punktów pomiarowych	Poziom pola elektromagnetycznego	Średni poziom pola elektromagnetycznego	Dopuszczalna wartość
		(wartość składowej elektrycznej pola E_p) [V/m]	(średnia wartość składowej elektrycznej pola E_p) [V/m]	składowej elektrycznej pola E_p [V/m]
1.	Jasło, os. Sobniów, ul. Sobniowska – okolice kościoła	0,2+/-0,04 ^{1/}	0,2+/-0,04	7,0
2.	Jasło, osiedle Obręb – okolice ul. Rafineryjnej			
3.	Krempna – okolice budynku Urzędu Gminy	0,2+/-0,04 ^{1/}	0,2+/-0,04	

^{1/}Wyniki o wartościach poniżej progu czułości sondy pomiarowej ($<0,4$ [V/m]). Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) jako wynik do obliczeń przyjęto połowę wartości progu czułości sondy pomiarowej, tj. 0,2 [V/m].

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska; pomiary realizowane przez WIOŚ w Rzeszowie

3.2 Raport diagnostyczny o stanie społeczno-gospodarczym. Wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej

Szczegółowa diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu jasielskiego została przedstawiona w dokumencie „Jasielska Strefa Usług Publicznych”. W diagnozie

przedstawiono uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe i kulturowe. Porównano wybrane dziedziny rozwoju do średniej krajowej, wojewódzkiej oraz do wybranych jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa podkarpackiego.

Poniżej przedstawione zostały wnioski z wybranych dziedzin społecznych i gospodarczych.

3.2.1 Uwarunkowania przestrzenno-środowiskowe

We wcześniejszych podrozdziałach szeroko opisano aktualny stan środowiska, wraz z określeniem problemów jego poszczególnych komponentów, typu przekroczenia dopuszczalnych norm, niezadowalającą jakością itp. Ideą Zintegrowanej Strategii Świadczeń Usług Publicznych jest przygotowanie systemowego i zintegrowanego podejścia do świadczenia usług publicznych na terenach jasielskiego obszaru funkcjonalnego. Planowanie takich działań ma na celu rozwój gospodarczy, społeczny, infrastrukturalno-przestrzenny, wzrost świadomości i uczestnictwa mieszkańców w podejmowaniu decyzji.

W związku z tym można w chwili obecnej mówić o problemach istotnych z punktu widzenia realizacji Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych, gdyż planując konkretne działania pod uwagę brano eliminację pewnych problemów środowiskowych.

Mając na uwadze powyższy opis stanu środowiska oraz założenia realizacji Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych stwierdza się, iż z punktu widzenia realizacji ustaleń Strategii głównym i jedynym problemem w tym zakresie jest niezadowalający poziom świadczonych usług publicznych na terenie jasielskiego obszaru funkcjonalnego.

Założenia Strategii głównie ukierunkowane są na likwidację w/w problemu, poprzez realizację konkretnych zadań. Programem rozwoju usług objęte są głównie gminy powiatu jasielskiego, które tworzą jasielski obszar funkcjonalny.

3.2.2 Uwarunkowania społeczno-gospodarcze

Działalność gospodarcza na terenie powiatu skupia się głównie w mieście Jasło gdzie zlokalizowane są największe przedsiębiorstwa w regionie. Na terenach pozostałych gmin, obok gospodarstw rolnych, występuje wiele prężnie działających zakładów usługowo-przemysłowych, które mają zarówno zasięg lokalny, jak również krajowy i międzynarodowy.

Na terenie powiatu jasielskiego odnotowuje się równomierny wzrost nowo powstających jednostek gospodarczych. Gospodarka regionu opiera się głównie na przemyśle

rafineryjnym, chemicznym, budowlanym i meblarskim, ale również szklarskim i spożywczym (w tym przetwórstwa owoców i warzyw, przetwórstwo mięsa, cukiernictwo). Bez wątpienia istotny wpływ na rozwój gospodarczy powiatu i regionu mają prężnie działające duże i średnie przedsiębiorstwa oraz zakłady produkcyjno-usługowe. Pomimo, iż na sytuację gospodarczą i zatrudnienie decydujący wpływ mają duże zakłady, nie sposób pominąć znacznej aktywności małych i średnich przedsiębiorców, na kreowanie których wpływ mają także inwestorzy zewnętrzeni.

3.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywalnym znaczącym oddziaływaniem

Analizując potencjalne oddziaływanie „Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” na środowisko przyrodnicze, odniesiono się do poszczególnych zadań strategicznych w obrębie celów operacyjnych, zaproponowanych w Strategii.

W stosunku do każdego z zadań strategicznych skrupulatnie przeanalizowano potencjalne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, czyli na bioróżnorodność biologiczną, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, lokalny klimat, zasoby naturalne oraz zabytki. Analizie poddano także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzkie.

3.4 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń zawartych w projekcie Strategii

Brak realizacji Strategii może mieć poważne negatywne konsekwencje. Zaś wdrażanie Strategii w powiecie jasielskim, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, przyczyni się pośrednio do poprawy stanu środowiska w regionie.

4. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko powstałe w wyniku wdrożenia Strategii

Realizacja celów strategicznych ujętych w „Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego” będzie polegała na realizacji zadań, głównie inwestycyjnych. Ingerencja w środowisko następować będzie głównie na etapie realizacji tych zadań, powodując przejściowe uciążliwości. W przypadku przedsięwzięć związanych z budową dróg, ich eksploatacja może powodować pewne uciążliwości dla środowiska.

4.1 Wpływ realizacji projektu na poszczególne aspekty środowiskowe

4.1.1 Różnorodność biologiczna, roślinność i zwierzęta

W ramach Strategii planuje się działania, które będą wiązać się z ingerencją w bioróżnorodność. Część działań naruszy ją tylko w czasie realizacji Strategii, a część przyczyni się do jej częściowego zaniku w miejscu realizacji zadania. Będzie to związane z budową i rozbudową infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej, zbiorników retencyjnych oraz budową nowych obiektów i dróg. W miejscach tych działań bioróżnorodność jest nieliczna i uboga. Również nieliczne i nie objęte ochroną są występujące tam gatunki roślin i zwierząt.

Planowana rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej, która obejmować będzie rozbudowę i budowę zarówno sieci wodociągowej jak i kanalizacyjnej, będzie negatywnie oddziaływać na różnorodność biologiczną, roślinność i zwierzęta tylko w czasie budowy. Oddziaływanie planowanych inwestycji będzie polegało głównie na zniszczeniu części roślinności trawiastej podczas prowadzonych prac budowlanych oraz wycince krzewów i drzew kolidujących z wyznaczoną trasą wodociągu i kanalizacji. Wpływ inwestycji na zwierzęta wystąpi w trakcie prowadzonych prac i będzie mieć charakter pośredni czasowego przekształcania nisz ekologicznych określonych gatunków zwierząt zasiedlających tereny objęte inwestycją. Po zakończeniu prac ziemnych i uporządkowaniu terenu inwestycja nie będzie oddziaływać na różnorodność biologiczną, roślinność i zwierzęta.

Zarówno negatywny jak i pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, roślinność i zwierzęta będzie mieć budowa zbiornika retencyjnego. Negatywny wpływ trwać będzie w czasie prowadzenia prac budowlanych, podczas których zakłócony i częściowo zniszczony zostanie naturalny ekosystem roślin i zwierząt. Realizacja projektu będzie wiązała się z koniecznością usunięcia szat roślinnych oraz wycinką krzewów i drzew na terenach inwestycyjnych. Bezpośrednio w sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych świat zwierząt, a szczególnie ptaki, będą przez krótki okres czasu zagrożone z uwagi na hałas, który stwarzać będą maszyny budowlane i środki transportu.

Oddziaływanie zbiornika retencyjnego po skończonych pracach budowlanych i po otworzeniu sąsiadującego z nim otoczenia będzie pozytywnie wpływać na bioróżnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny. Wiazać będzie się to ze zmianą składu gatunkowego sąsiadujących drzewostanów oraz poprawą ich zdrowotności lub przyrostu, a także z odtworzeniem siedlisk z nowymi gatunkami roślin i zwierząt, związanymi ze środowiskiem wodnym.

Większość zadań wiążących się z budową i przebudową dróg przyczyni się do zaniku powierzchni biologicznie czynnej i bioróżnorodności w miejscu realizacji zadania. W przypadku tych zadań będzie to oddziaływanie miejscowe o niewielkim zasięgu i będzie się odbywać na terenach, gdzie obecnie bioróżnorodność jest bardzo uboga. Podczas robót drogowych zostanie zerwana żyzna warstwa humusu, jednakże będzie ona wywieziona w inne miejsce, wskazane przez Gminę. W ramach kompensacji zadań przyczyniających się do zaniku powierzchni biologicznie czynnej zostanie urządzona i nasadzona nowa zieleń, krzewy i drzewa wokół tych obiektów. Na etapie realizacji większości z zadań w ramach Strategii, bioróżnorodność zostanie naruszona, jednakże po zakończeniu robót teren zostanie przywrócony do stanu pierwotnego.

Wspieranie przedsięwzięć ograniczających zużycie energii oraz wykorzystujących odnawialne źródła energii przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, co poskutkuje poprawą jakości powietrza atmosferycznego. Działanie to pośrednio będzie pozytywnie oddziaływać na rośliny i zwierzęta.

Wśród zadań wyznaczonych w Strategii są również takie, które mają wyłącznie pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, roślinność i zwierzęta. Realizacja tych założeń przyczyni się pośrednio do ochrony i poprawy środowiska ich naturalnego występowania.

4.1.2 Klimat, powietrze

Spośród działań zawartych w Strategii można odnaleźć zarówno takie, które wpłyną pozytywnie na powietrze i klimat, jak również takie, których realizacja przyczyni się do pogorszenia tych komponentów środowiska.

Działania, które wpłyną pozytywnie na panujący klimat i powietrze to:

- przygotowanie i realizacja programu mającego na celu rozwój gospodarki wodno-ściekowej;
- rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii;
- poprawa jakości dróg;
- zwiększenie dostępności komunikacji zbiorowej;
- konsolidacja usług komunalnych;
- modernizacja obiektów kulturalnych.

Realizacja działań mających na celu rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz budowę zbiornika retencyjnego jedynie w czasie prowadzonych robót będzie miała tymczasowy krótkoterminowy wpływ na środowisko. Planowana budowa, zarówno sieci

wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zbiornika, w fazie eksploatacyjnej będzie potencjalnym źródłem emisji substancji pyłowych i gazowych do środowiska. Ze względu na charakter prac możliwy jest wzrost zapylenia oraz stężeń NO_x i węglowodorów w sąsiedztwie terenu objętego projektem, zmiany te jednak nie będą znaczące i nie wpłyną na pogorszenie jakości powietrza w sąsiedztwie planowanego przedsięwzięcia w dłuższym okresie czasu.

Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii przyczyni się w zauważalny sposób do poprawy jakości powietrza. Wykorzystanie OZE zmniejszy zapotrzebowanie na energię wytwarzaną z paliw tradycyjnych, co zmniejszy emisję gazów i pyłów do atmosfery.

Budowa i przebudowa dróg przyczyni się do skrócenia czasu przejazdu pomiędzy miejscowościami powiatu jasielskiego oraz podniesie bezpieczeństwo podróży. Działania te wpłyną również pozytywnie na płynność ruchu, co w rezultacie ograniczy emisję spalin. Uporządkowanie i rozwój gospodarki wodno-ściekowej zniweluje uciążliwe zapachy i odory w powietrzu.

Konsolidacja usług komunalnych ma na celu ograniczenie nieprzyjemnych i uciążliwych zapachów związanych z niewłaściwą gospodarką odpadami.

W przypadku poprawy dostępności komunikacji zbiorczej oraz inwestycji w infrastrukturę transportową można wymienić długotrwałe pozytywne skutki. Pewne jest, że dostępność komunikacji zbiorczej przyczyni się do zmniejszenia samochodów osobowych na drogach, co zmniejszy emisję gazów powstałych wskutek spalania paliw oraz poprawi płynność ruchu pojazdów.

Pozostałe z zadań zawartych w Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego nie powinny wiązać się z dodatkowymi emisjami do atmosfery, mogącymi powodować zmiany lokalnego klimatu.

4.1.3 Wody

Uporządkowanie i rozwój systemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jasielskiego będzie miało przede wszystkim bardzo korzystny, bezpośredni i długoterminowy wpływ na ciekły wodne, zarówno podziemne jak i powierzchniowe. Nastąpi zwiększenie dostępności mieszkańców do kanalizacji, a także bezpieczne odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków, które zapobiegnie niekontrolowanemu odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gleby.

Budowa zbiornika retencyjnego wpłynie na stan wód powierzchniowych i podziemnych w fazie budowy—oddziaływanie będzie mieć lokalny krótkoterminowy charakter, ograniczony do przyległych terenów. Wpływ na wody podziemne związany będzie

z wahaniami poziomu ich zwierciadła, natomiast może również powodować czasowe zakłócenie naturalnego biegu wody. Wykonanie zbiornika będzie miało długoterminowe korzystne skutki, dzięki niemu nastąpi poprawa ogólnego przysposobienia retencyjnego zlewni oraz ochrona przed podtopieniem przyległych terenów i znajdujących się tam posesji. Dodatkowo pozytywnie wpłynie również na ustabilizowanie się poziomu płycej położonych wód podziemnych.

W czasie prowadzenia robót modernizacyjnych i rozbudowy infrastruktury drogowej mogą występować niekontrolowane wycieki zanieczyszczeń, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko wodne. Jednakże są to sytuacje awaryjne, występujące sporadycznie.

Pozostałe zadania planowane w ramach Strategii nie wpłyną w negatywny sposób na wody powierzchniowe oraz podziemne, gdyż żadne z nich nie wiąże się z dodatkowym wytwarzaniem i wprowadzaniem zanieczyszczeń (ścieków, odpadów) do wód i gruntu, co mogłoby pogorszyć stan czystości cieków naturalnych i wód podziemnych.

4.1.4 Ludność

Realizacja przedsięwzięć Strategii wpłynie na aktywizację mieszkańców oraz ułatwi im dostęp do usług i świadczeń publicznych. Umożliwi to poprawę jakości oraz dostępności usług technicznych, głównie gospodarki wodno-ściekowej, poprzez zapewnienie stałego dostępu mieszkańców do bieżącej wody oraz pewność odbioru ścieków. Dodatkowo korzystnie na ludzi wpłynie wybudowanie zbiornika retencyjnego, który stanowić będzie miejsce do wypoczynku.

Również korzystny wpływ na zdrowie i samopoczucie ludzi stwierdza się poprzez rozwój energii opartej na odnawialnych źródłach, głównie poprzez brak uciążliwych emisji do otoczenia.

Strategia z założenia ma wspierać wszystkie grupy społeczne i prowadzić działania przyczyniające się do poprawy jakości życia. Część działań ma charakter prospołeczny i w większym bądź mniejszym stopniu wpłynie pozytywnie na społeczność lokalną. Przyczyni się do tego niewątpliwie rozwój i dostęp do usług edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych, dzięki któremu możliwe będzie zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach, zapobieganie likwidacji szkół oraz możliwość rozwoju swojej wiedzy, bez względu na wiek.

Niewątpliwie pozytywny długotrwały wpływ na ludzi i ich zdrowie będzie mieć poprawa dostępności usług zdrowotnych, która realizowana będzie poprzez stworzenie kompleksowego systemu powiadomień o usługach medycznych. Głównym jej celem jest

skrócenie czasu oczekiwania na specjalistyczne świadczenia oraz promowanie zdrowego trybu życia.

Strategia zakłada również rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz infrastruktury otoczenia biznesu, co wywrze pośredni pozytywny wpływ na mieszkańców powiatu poprzez podjęte działania mające na celu aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców. Dodatkowo zakłada również wspieranie przedsiębiorczości i promocję gospodarczą powiatu, w celu przyciągnięcia nowych inwestorów.

Realizacja działań usług kulturowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego wpłynie pośrednio na wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców i turystów. Konkretnie działania społeczne dotyczyć będą dostępności, poprawy jakości i rozwoju zasobów kulturowych oraz systematycznej promocji wizerunku w celu przedstawienia obszaru jako atrakcyjnego kulturowo i turystycznie.

W związku z powyższym stwierdza się, że działania w ramach Strategii wpłyną pozytywnie na ludność i jakość życia mieszkańców.

4.1.5 Powierzchnia ziemi, krajobraz

W Strategii ujęte zostały działania, które w mniejszym bądź większym stopniu mają wpływ na powierzchnię ziemi i krajobraz. Następstwami tego będą zarówno skutki pozytywne, jak i negatywne.

Wszelkie zadania planowane w ramach Strategii z zakresu budowy, remontu i modernizacji dróg są wywołane obecnie niezadowalającym ich stanem. Działania te obejmują drogi gminne, powiatowe oraz wojewódzkie. Mają one na celu wzrost spójności terytorialnej powiatu, skrócenie czasu przejazdu pomiędzy miejscowościami oraz poprawę i wzrost bezpieczeństwa jazdy.

Krótkotrwałe oddziaływanie inwestycji na krajobraz będzie występowało na całej trasie budowy, zarówno sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jak również na obszarze, gdzie powstanie zbiornik retencyjny. Oddziaływania będą związane z prowadzonymi pracami budowlanymi, będą krótkotrwałe i nie spowodują istotnych zmian w krajobrazie, a po zakończeniu robót i uporządkowaniu terenu – znikną. Jedyne zmiany krajobrazu dotyczyć będą tylko terenów, na których wybudowany zostanie zbiornik. Zdarzenie to będzie miało pozytywny i korzystny wpływ na krajobraz i najbliższe jego otoczenie. Po zakończeniu budowy i przywróceniu terenu do stanu uprzedniego użytkowania przebieg trasy wodociągu i kanalizacji będzie niewidoczny w terenie.

W Strategii nie planuje się takich zadań, które wiązałyby się z wytwarzaniem i wprowadzaniem szkodliwych substancji i ścieków do gleby, mogących wpłynąć na jakość gruntu. Jedynie podczas prac budowlanych mogą zdarzyć się niekontrolowane wycieki substancji szkodliwych, w związku z czym należy zachować szczególne środki ostrożności.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 roku w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137 poz. 984) nie przewiduje się wprowadzenia do gruntu, ani wód, żadnych ścieków bez uprzedniego ich oczyszczenia.

4.1.6 Klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu powstającego na obszarze powiatu jasielskiego jest ruch drogowy. Hałas drogowy powstaje w wyniku poruszania się pojazdów (odgłosy pracy silnika, układu wydechowego i napędowego) na styku opony z nawierzchnią drogową. Podstawowymi właściwościami nawierzchni, mającymi największy wpływ na zmniejszenie hałasu jest: szorstkość, wielkość ziaren kruszywa i zawartość wolnych przestrzeni. Wsparcie budowy i modernizacji dróg powiatowych, gminnych i wojewódzkich przyczyni się do zmniejszenia poziomu hałasu – remonty nawierzchni dróg upłynnią ruch, dzięki czemu pojazdy będą emitowały mniejszy hałas. Zastosowanie odpowiedniego rodzaju nawierzchni i zapewnienie równości drogi spowoduje zmniejszenie poziomu emisji hałasu.

Działania polegające na wprowadzeniu połączenia usług transportu komunalnego przyczynią się do obniżenia emisji hałasu. Przekonując mieszkańców do transportu publicznego zmniejszy się przyrost ilości samochodów w mieście.

Na etapie realizacji inwestycji rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej i budowy zbiornika retencyjnego źródłami hałasu będą pracujące na budowie maszyny i urządzenia oraz ruch pojazdów. Hałas ten wystąpi w porze dziennej i będzie trwał czasowo, tylko w okresie prowadzonych prac. Uciążliwość ta ustanie wraz z zakończeniem budowy.

W zadaniach przewidzianych do realizacji w ramach Strategii nie przewiduje się żadnych działań, które będą powodować promieniowanie elektromagnetyczne (nie będą montowane linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe itp.). Mając na uwadze powyższe, stwierdza się, że realizacja celów Strategii nie wpłynie w żaden sposób na środowisko w zakresie promieniowania elektromagnetycznego.

4.1.7 Zasoby naturalne

Działania w ramach Strategii nie będą wpływały na zasoby naturalne miejscowości, gdyż zasoby naturalne, jakie będą wykorzystywane w ramach realizacji zadań, to przede wszystkim woda, żwir, piasek i energia używane w trakcie trwania prac remontowo-budowlanych. Podczas robót budowlanych planuje się oszczędność tych surowców.

Niektóre zadania będą się wiązały ze zwiększonym poborem wody ujmowanej. Stacje ujmowania wód mają odpowiednie rezerwy i zasadniczo zadanie to nie powinno doprowadzić do zachwiania równowagi w dostarczaniu wody ujmowanej mieszkańcom.

Pozostałe zadania przewidziane w Strategii nie będą miały wpływu na stan zasobów naturalnych.

4.1.8 Dobra materialne, zabytki

W Strategii nie ma zadań, które przyczynią się do pogorszenia lub znacznego naruszenia dóbr materialnych oraz zabytków znajdujących się na terenie powiatu jasielskiego.

4.1.9 Obszary chronione

Znaczną część powierzchni w południowej i północno-zachodniej części powiatu, ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe, stanowią obszary chronione.

Na obszarze powiatu znajdują się także obszary szczególnej ochrony tj. park narodowy, dwa rezerваты, dwa parki krajobrazowe oraz obszary Natura 2000.

Zadania inwestycyjne ujęte w Strategii, których lokalizacja jest znana w chwili przygotowania programu, znajdują się poza obszarami szczególnej ochrony. Zadania te zatem nie wpłyną na zaburzenia populacji gatunków chronionych obejmujących spadek liczebności lub zagęszczenia, zmniejszenie zasięgu występowania gatunku, pogorszenie funkcjonowania populacji i jego jakości, czy zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku. Realizacja zadań w ramach Strategii nie wpłynie również na pogorszenie się stanu chronionych siedlisk przyrodniczych poprzez fizyczną degradację, zmniejszenie powierzchni czy zmianę cech charakterystycznych siedliska. Działania Zintegrowanej Strategii nie spowodują pogorszenia stanu gatunków znajdujących się na tym obszarze oraz pogorszenia szans osiągnięcia, ani przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk w przyszłości.

4.2 Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym obszar Natura 2000

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania „Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego” na środowisko przyrodnicze odniesiono się do celów szczegółowych zaproponowanych w Strategii. W stosunku do każdego zaplanowanego działania przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabeli tzw. macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania, jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia:

- - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;
- - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;
- - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;
- - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji uwarunkowań;
- - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie.

Strategiczny program działań	Komponenty środowiska														
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Zdrowie ludzi	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione
															Obszary NATURA 2000

Cel operacyjny A. Poprawa jakości i dostępności usług technicznych

A1 Przygotowanie i realizacja programu gospodarki wodno-ściekowej

Przygotowanie planu zaopatrzenia w wodę na obszarze gmin powiatu jasielskiego					+		+	+					+		
Stabilizacja pozyskiwania wody					+		+	+					+		
Poprawa zabezpieczenia przeciwpowodziowego	+		+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	
Budowa zbiornika retencyjnego na Wisłoce	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+/-	+	+	+	
Kontynuacja przygotowania i budowa sieci wodociągowej realizowane ze środków samorządów lokalnych, w formule partnerstwa publiczno-prywatnego oraz sieci prywatnych (sieć rozproszona)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+/-		+/-		+		
Dalszy rozwój systemów kanalizacyjnych	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+/-		+/-		+		

Strategiczny program działań	Komponenty środowiska															
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Zdrowie ludzi	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary NATURA 2000

A2 Rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii

Realizacja projektu „Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do związku Gmin Dorzecza Wisłoki”	+	+	+		+	+	+	+		+/-			+	+	+	+
Przygotowanie programu rozwoju małej energetyki odnawialnych źródeł energii	+	+	+		+	+	+	+		+			+	+	+	+

A3 Poprawa dostępności komunikacji zbiorowej

Opracowanie planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego		+				+	+	+			+					
Wprowadzenie zmian instytucjonalnych umożliwiających zwiększenie dostępności transportu zbiorowego		+			+	+	+	+			+					
Inwestycje w infrastrukturę transportową		+			+	+	+	+								

Strategiczny program działań	Komponenty środowiska															
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Zdrowie ludzi	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary NATURA 2000

A4 Poprawa jakości dróg

Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+					
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---	---	-----	---	---	--	--	--	--	--

A5 Konsolidacja usług komunalnych

Konsolidacja usług komunalnych						+	+	+								
--------------------------------	--	--	--	--	--	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Cel operacyjny B. Rozwój usług edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych

Reforma organizacji i zarządzania szkołami							+									
Rozwój usług edukacyjnych dla najmłodszych							+									
Wdrożenie systemu pracy z uczniem zdolnym							+									
Rozwój pozalekcyjnych form edukacyjnych wraz z integracją edukacji z kulturą i pomocą społeczną							+									
Rozwój szkolnictwa zawodowego							+									

Strategiczny program działań	Komponenty środowiska														
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Zdrowie ludzi	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione
Program doskonalenia zawodowego nauczycieli							+								
Kształcenie przez całe życie dorosłych i seniorów							+								

Cel operacyjny C. Wykorzystanie usług kulturalnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego

Rozwój współpracy między JST i instytucjami w realizacji i promocji zadań z zakresu kultury							+								
Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań z zakresu kultury							+								
Kreowanie lokalnych przemysłów kultury							+								
Przygotowanie i wdrożenie planu modernizacji i doposażenia obiektów kulturalnych		+				+	+	+							
Program rozwoju kompetencji pracowników kultury							+								

Strategiczny program działań	Komponenty środowiska															
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Zdrowie ludzi	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary NATURA 2000

Cel operacyjny D. Poprawa dostępności usług zdrowotnych

Wdrożenie kompleksowego systemu powiatowej informacji medycznej							+	+								
Poprawa koordynacji realizacji zadań zdrowotnych							+	+								
Działania na rzecz skrócenia czasu oczekiwania na udzielenie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych							+	+								
Program ochrony zdrowotnej osób z grup zagrożonych							+	+								
Wsparcie świadczenia usług zdrowotnych dla osób starszych							+	+								
Promocja zdrowego trybu życia							+	+								

Cel operacyjny E. Rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz infrastruktury otoczenia biznesu wspierających modernizację świadczenia usług publicznych

Aktywizacja społeczna mieszkańców powiatu							+									
Aktywizacja zawodowa mieszkańców powiatu							+									

Strategiczny program działań	Komponenty środowiska															
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Zdrowie ludzi	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary NATURA 2000
Profesjonalizacja organizacji pozarządowych							+									
Budowa powiatowego systemu wsparcia przedsiębiorczości							+									
Promocja gospodarcza powiatu jasielskiego							+									

4.3 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Strategii ma charakter lokalny i ewentualne, negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie Prognozy stwierdzono, że realizacja Strategii nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

4.4 Opis przewidywanych działań mających na celu ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu

Zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, kompensacja przyrodnicza powinna być realizowana w sytuacji, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. W odniesieniu do zidentyfikowanych oddziaływań na obecnym etapie planowania sytuacja taka nie ma miejsca. W związku z tym nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej.

Przy realizacji „Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” należy stosować wszystkie dostępne technologie i rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska, takie jak:

- racjonalnie gospodarowanie zasobami przyrody;
- stosowanie energii ze źródeł odnawialnych i wybór rozwiązań proekologicznych, takich jak: budowa budynków pasywnych i energooszczędnych, wykorzystanie kolektorów słonecznych i pomp ciepła;
- minimalizację wytwarzanych odpadów i zwiększanie stopnia ich recyklingu;
- preferowanie i wspieranie transportu zbiorowego;
- stosowanie rozwiązań technologicznych i organizacyjnych zmniejszających emisję hałasu oraz minimalizujących wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza, wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych, gleb i powierzchni ziemi;
- ograniczenie do minimum wszelkich przejawów antropopresji na terenach chronionych i w ich sąsiedztwie.

W ramach Strategii nie planuje się zadań, które w znaczący sposób negatywnie oddziaływałyby na środowisko. Mając na uwadze powyższe rozdziały, w których oceniono wpływ planowanych inwestycji na środowisko, stwierdza się, że część zadań będzie miała pozytywny, a pozostała neutralny wpływ na środowisko. Tylko nieliczne elementy planowanych przedsięwzięć mogą w nieznacznym stopniu wpływać negatywnie na niektóre komponenty środowiska.

Faza realizacji projektu tj. prowadzenie prac budowlanych może wiązać się z niekorzystnymi uciążliwościami powstającymi w trakcie prowadzonego procesu budowlanego. Na etapie realizacji może wystąpić negatywne oddziaływanie na środowisko. Oddziaływania te będą mieć charakter odwracalny, chwilowy oraz będą występować w relatywnie krótkim czasie (krótkoterminowo).

Negatywne oddziaływanie na środowisko fazy realizacji inwestycji wymienionych w projekcie można ograniczyć poprzez wykonanie prawidłowego projektu, uwzględniającego potrzeby ochrony środowiska, zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji. Proponowane środki zapobiegawcze dla zminimalizowania lub wykluczenia wpływu realizacji Programu:

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy w czasie realizacji inwestycji;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie prac do harmonogramu robót;
- stosownie wysokiej klasy rozwiązań technicznych;
- ograniczanie i oszczędzanie podczas budowy surowców takich jak: woda, piasek i energia;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- ograniczenie do minimum miejsca robót budowlanych i remontowych;
- utworzenie szlaków komunikacyjnych dla pojazdów i maszyn budowlanych;
- zabezpieczanie w miarę możliwości drzew, krzewów i zieleni niskiej w pobliżu robót;
- stosowanie zasady kompensacji przyrodniczej, prowadzenie nowych nasadzeń w zamian za rośliny wycięte;
- w miarę możliwości stosowanie rodzimego gruntu;
- zabezpieczenie i późniejsze wykorzystanie żyznej wierzchniej warstwy humusowej;
- zabezpieczenie placu budowy;
- zastosowanie maszyn i pojazdów o niskiej emisji hałasu i spalin do otoczenia;
- stosowanie odpowiedniej siatki zabezpieczającej i zwilżającej pyłące powierzchnie w czasie działań związanych ze wzmożonym pyleniem.

Podczas prac budowlanych zaleca się, aby wykonawca posiadał środki chemiczne powodujące neutralizację ewentualnych wycieków z maszyn budowlanych w sytuacji wystąpienia awarii urządzeń pracujących na terenie budowy, tak aby nie powodować emisji zanieczyszczeń do gruntu, a także by zorganizował plac budowy w sposób uniemożliwiający wystąpienie niekontrolowanych skażeń gleby. Miejsca gromadzenia materiałów do budowy,

bazy sprzętu i zaplecza budowlane powinny zostać wyznaczone i przygotowane w sposób zabezpieczający wody płynące, ujęcia wód oraz grunt przed skażeniem. Sprzęt budowlany poruszający się po placu budowy i na drogach dojazdowych powinien mieć ustalone trasy przejazdu i organizację ruchu.

W fazie budowy będą powstawać odpady socjalno-bytowe wytwarzane przez pracowników firmy wykonawczej. Zaleca się, aby wykonawca robót budowlanych, przed rozpoczęciem działalności wyznaczył miejsce ich składowania. Odpady powinny być segregowane, gromadzone w szczelnych oznakowanych pojemnikach i wywiezione na składowisko.

Ścieki socjalno-bytowe wytwarzane przez pracowników firmy wykonawczej będą odprowadzane do istniejącej kanalizacji lub magazynowane w szczelnym zbiorniku bezodpływowym, a następnie wozem asenizacyjnym wywiezione na oczyszczalnię ścieków.

Na etapie eksploatacji zrealizowane inwestycje zasadniczo powinny wpłynąć korzystnie na stan środowiska.

5. Propozycja rozwiązań alternatywnych do zawartych w Strategii

„Zintegrowana Strategia Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” stanowi uporządkowany zbiór działań zmierzających do systemowego i zintegrowanego podejścia do świadczenia usług publicznych na terenie jasielskiego obszaru funkcjonalnego, wzrostu uczestnictwa mieszkańców gmin powiatu w decyzjach o kierunkach rozwoju oraz ożywienia i rozprzestrzeniania procesów rozwojowych powiatu. Dodatkowo Strategia ma również przyczyniać się do oszczędności środków wydatkowanych na świadczenie usług, lepszego ich rozmieszczenia oraz utworzenia i uruchomienia mechanizmów uczestnictwa obywatelskiego w obszarze planowania i zarządzania usługami publicznymi. Celem Strategii jest również zwiększenie zdolności powiatu jasielskiego do pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć rozwojowych.

Dokument Strategii charakteryzuje się wysokim stopniem ogólności, często nie zawierając propozycji konkretnych działań i nie mając odniesienia w wytycznych lokalizacyjnych. Wobec powyższych przesłanek dotyczących w zasadzie każdego wieloaspektowego dokumentu, niniejsza Prognoza nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów Strategii, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie

wariantów przyjętych założeń Strategii miało miejsce w toku opracowywania dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje w ramach zespołu projektowego z przedstawicielami różnych środowisk oraz ankietowania mieszkańców gminy. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji Strategii.

Należy również podkreślić, że większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach „Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Zdefiniowane w Strategii zadania, będące narzędziem służącym do spełnienia celów dokumentu nie mają charakteru tzw. twardych założeń, a wskazują raczej kierunek aktywności, pozwalający na elastyczny dobór formy ich realizacji.

6. Metody analizy skutków realizacji postanowień Strategii

Proces wdrażania Strategii należy monitorować poprzez określenie jednostek odpowiedzialnych za wdrożenie poszczególnych celów operacyjnych, identyfikację częstości przeprowadzania monitoringu realizacji poszczególnych celów, określanie statusu i problemów związanych z realizacją zadania. Monitoring efektów realizacji założeń Strategii powinien obejmować wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska, a także wskaźniki społeczno-ekonomiczne. Dlatego też niezmiennie istotna jest również analiza stanu środowiska w powiecie jasielskim: jakości powietrza atmosferycznego, wielkości emisji zanieczyszczeń ze źródeł grzewczych i komunikacyjnych do atmosfery, jakości wód płynących i podziemnych, jakości wody do picia, a także poziomu hałasu.

Za monitoring jakości środowiska przyrodniczego w całym województwie podkarpackim odpowiedzialny jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie (instytucja ta jest odpowiedzialna za monitoring regionalny). W ramach monitoringu środowiska prowadzony jest monitoring: jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, hałasu i wibracji, pól elektromagnetycznych, gleb. Do instytucji, które wspomagają monitoring stanu środowiska przyrodniczego oraz mogą wyeliminować niekorzystne oddziaływania na obszarze objętym projektem Strategii na terenie powiatu jasielskiego należy np. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie. Istotną rolę w kontroli realizacji postanowień projektowanego dokumentu ma Urząd Miasta Jasła, który może reagować na bieżąco na powstałe zagrożenia środowiskowe, dostosowując Strategię rozwoju gminy do aktualnych potrzeb.

7. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko „Zintegrowanej Strategii Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, a mianowicie ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres opracowania niniejszego dokumentu został sporządzony zgodnie z wytycznymi zawartymi w w/w. ustawie oraz uzgodnieniami dokonanymi z właściwymi organami (Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie).

Celem wykonania Prognozy była analiza i ocena ewentualnych skutków środowiskowych związanych z wdrażaniem projektu Strategii oraz określenie jego wpływu na poszczególne komponenty środowiska, a także stwierdzenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowie i życie ludzi.

Wyznaczone w projektowanym dokumencie cele i kierunki działań wpisują się w cele w zakresie ochrony środowiska, ustalone na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

W Prognozie omówiono potencjalne zmiany stanu środowiska oraz skutki gospodarcze i społeczne w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie Strategii.

Kolejny etap Prognozy poświęcono analizie przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją przyjętych celów. Omówiono wpływ tych działań na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludność, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz obszary chronione. Przeprowadzona analiza wykazała, że przewidywane w ramach projektu działania, oddziaływać będą pozytywnie, bądź neutralnie na analizowane aspekty. Tylko w pojedynczych przypadkach na etapie realizacji dostrzega się możliwość wystąpienia krótkoterminowych negatywnych skutków środowiskowych. Realizacja projektu w głównej mierze wpłynie pozytywnie na:

- klimat i powietrze, ze względu na działania ograniczające emisję pyłów i zanieczyszczeń do atmosfery,
- mieszkańców i turystów, ze względu na realizację szeregu działań przyczyniających się do wzrostu jakości ich życia.

Należy jednak pamiętać, że w Strategii zakłada również zadania wiążące się z pracami ziemnymi, które mogą być uciążliwe dla środowiska naturalnego i ludzi. Negatywne oddziaływania, związane głównie z emisją gazów i pyłów do atmosfery oraz emisją hałasu, będą miały charakter krótkotrwały, chwilowy i nie wpłyną w znaczący sposób na pogorszenie się stanu środowiska. W pojedynczych przypadkach zmiany w środowisku będą trwałe, na przykład zanik bioróżnorodności w miejscach budowy nowych dróg. Oddziaływania te mogą być znacznie ograniczone, w zależności od poprawności wykonania projektu, trzymania się harmonogramu robót i przestrzegania podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i jakości robót budowlanych.

Mając na uwadze potrzebę minimalizacji negatywnych oddziaływań niektórych przedsięwzięć i wynikających z nich projektów inwestycyjnych, przedstawiono najważniejsze propozycje zapobiegania, łagodzenia i kompensacji negatywnego wpływu na środowisko, który może być wywołany ich realizacją. Należą do nich głównie zadania przyczyniające się do ograniczenia skutków inwestycji na etapie ich realizacji.

Z uwagi na położenie geograficzne powiatu jasielskiego oraz charakter zadań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

W Prognozie przedstawiono przewidywalną metodę analizy skutków realizacji projektu Strategii, którą będzie monitoring wdrażania poszczególnych zadań. Będzie się on odbywał poprzez analizę wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania. Za zarządzanie oraz za nadzorowanie wdrażania poszczególnych zadań będzie bezpośrednio odpowiadał Urząd Miasta Jasła.

Podsumowując można stwierdzić, iż „Zintegrowana Strategia Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020” zarówno w kontekście oddziaływań bezpośrednich, jak i pośrednich **nie wpłynie** negatywnie na środowisko.

8. Bibliografia

- [1] Główny Urząd Statystyczny: Dane GUS [<http://www.stat.gov.pl>]
- [2] Materiały WIOŚ w Rzeszowie, Wojewódzka Baza Informacji o Korzystaniu ze Środowiska.
- [3] Obszary Natura 2000 na terenie powiatu jasielskiego.
- [4] Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jasielskiego na lata 2004-2015.
- [5] Program Ochrony Środowiska dla powiatu jasielskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014–2017.
- [6] Program ochrony powietrza dla strefy jasielskiej.
- [7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031).
- [8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu (Dz. U. z 2007 nr 120. poz. 826).
- [9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 nr 192 poz. 1883).
- [10] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213 poz. 1397).
- [11] Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego 2009.
- [12] Stan środowiska w powiecie jasielskim w 2013 roku.
- [13] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004 r. nr 92 poz. 880).
- [14] Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 ze zm.).
- [15] Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r. poz. 145 ze zm.).
- [16] Zintegrowana Strategia Świadczenia Usług Publicznych dla jasielskiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014-2020.

Wykaz tabel

Tabela 1 Struktura celów operacyjnych oraz przedsięwzięć strategicznych	12
Tabela 2 Struktura przedsięwzięć strategicznych celu operacyjnego A. Poprawa jakości i dostępności usług technicznych.....	14
Tabela 3 Użytkowanie gruntów w powiecie jasielskim.....	16
Tabela 4 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń wg kryterium dla ochrony zdrowia	19
Tabela 5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń wg kryterium dla ochrony roślin..	19
Tabela 6 Emisja zanieczyszczeń do powietrza w powiecie jasielskim w latach 2009-2011 ..	20
Tabela 7 Główne komunalne ujęcia wody powierzchniowej w powiecie jasielskim	21
Tabela 8 Pobór wody powierzchniowej na potrzeby komunalne i przemysłowe w Jaśle w latach 2007-2010.....	22
Tabela 9 Wyniki pomiarów oraz ocena poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze powiatu jasielskiego w 2012 r.	34

Wykaz rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu na tle kraju i województwa oraz jego podział administracyjny	15
Rysunek 2 Liczba ludności w latach 2010-2013 w powiecie jasielskim	17
Rysunek 3 Emisja zanieczyszczeń do powietrza w powiecie jasielskim bez CO ₂ w latach 2009-2010.....	20
Rysunek 4 Pobór wody powierzchniowej na potrzeby komunalne i przemysłowe w Jaśle w latach 2007-2011	23
Rysunek 5 Lokalizacja GZWP i JCWPd w obrębie powiatu jasielskiego wg proponowanego podziału od 2015 r. na 172 części	24
Rysunek 6 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu jasielskiego	26
Rysunek 7 Położenie Magurskiego Parku Narodowego	29